

USMF "Nicolae Testemițanu"

***Anatomia funcțională a
sistemului nervos vegetativ***

**Catedra de anatomie
și anatomie clinică**

Zinovia Zorina, asist. univ.

Planul prelegerii

- 1. Scurt istoric despre sistemul nervos vegetativ (SNV).**
- 2. SNV - noțiuni generale.**
- 3. SNV - componente, structură.**
- 4. Anatomia funcțională a sistemului nervos vegetativ simpatic (SNVS).**
- 5. Anatomia funcțională a sistemului nervos vegetativ parasimpatic (SNVP).**

Scurt istoric despre SNV

- **John Newport Langley (1852–1925)**, fiziolog la Cambridge, introduce pentru prima dată termenul *sistem nervos autonom*, în 1898, publicând în *Journal of Physiology* :

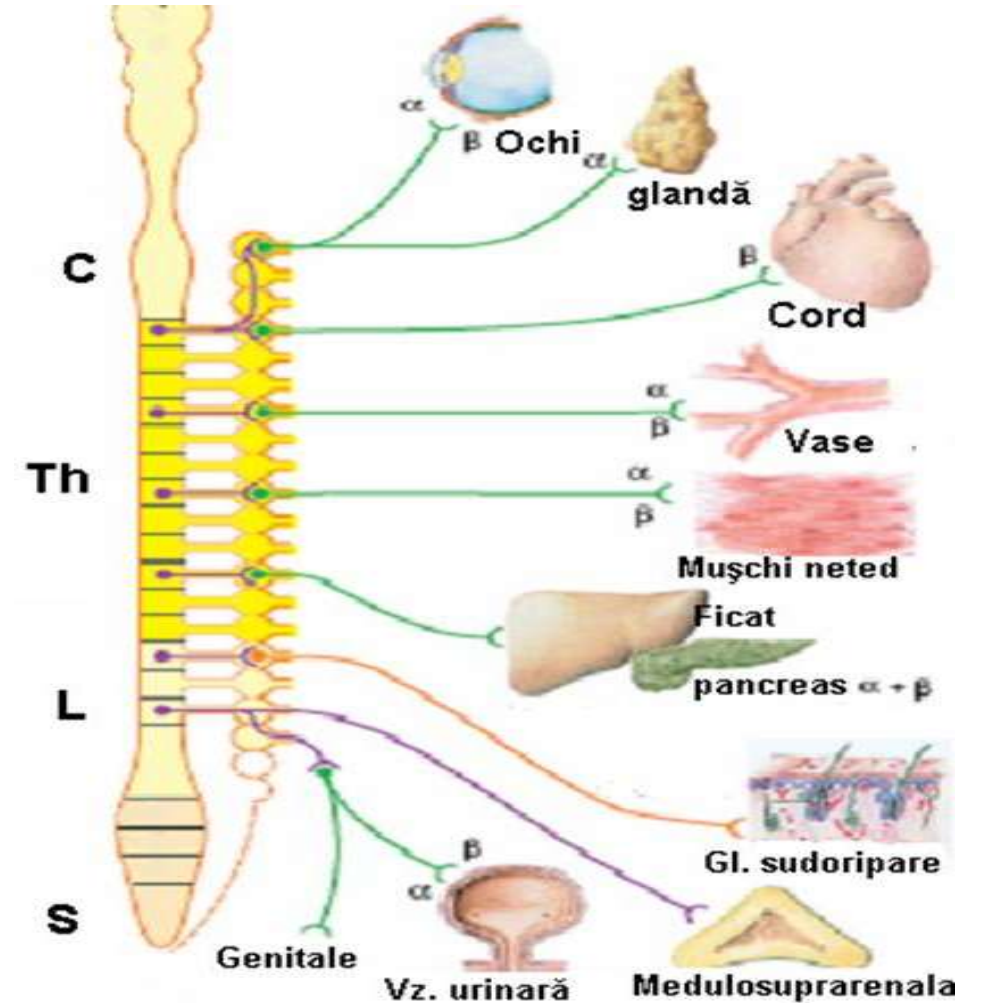
"The autonomic nervous system means the nervous system of the glands and of the involuntary muscle ... I propose the term autonomic nervous system for the sympathetic nervous system and the allied nervous system of the cranial and sacral nerves, and the local nervous system of the gut..."

Scurt istoric despre SNV

- **Galen (129-199)** – “simpatie” între conexiunile nervoase medulare și organe.
- **Eustachio (1545)** – ilustrează nn. simpatici, n. vag, gl.suprarenale.
- **Winslow (1732)** – definește noțiunea de “sistem nervos simpatic.”
- **Weber și Claude Bernard** – efectele asupra cordului.
- **Gaskell (1886)** – componentele simpatică și parasimpatică.
- **1897** – descoperirea epinefrinei/adrenalinei.

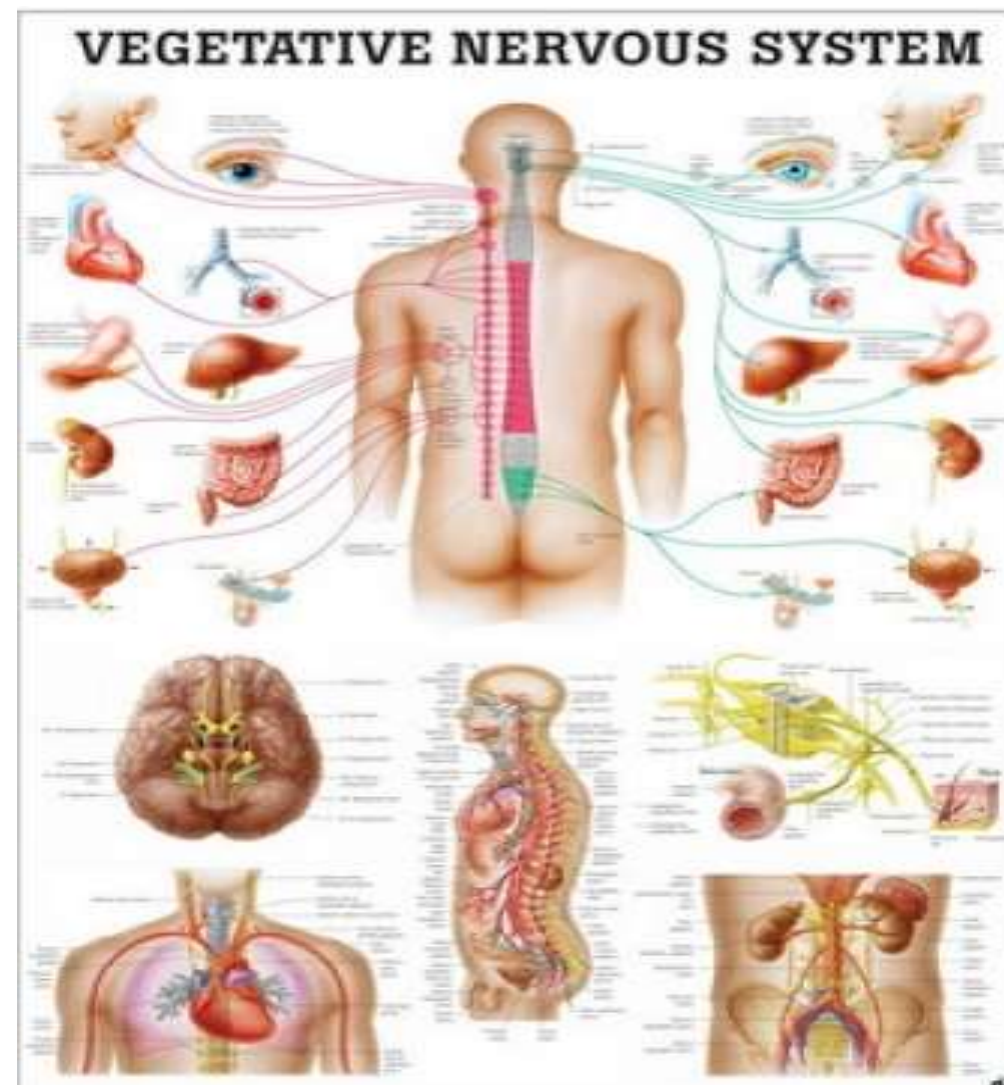
Sistem nervos vegetativ

Vegetativ - indică natura proceselor fiziologice ce se petrec în afara controlului voluntar și se realizează într-un sector special al sistemului nervos central.

SNV sau sistemul nervos autonom

- Reprezintă componenta sistemului nervos;
- Coordonează activitatea organelor interne (inervează musculatura netedă a viscerelor și a vaselor sangvine, mușchiul cardiac);
- Coordonează activitatea secretorie a glandelor endo- și exocrine;
- Împreună cu sistemul endocrin adaptează organismul la condițiile mediului extern;
- Menține homeostazia.

Rolul sistemului nervos vegetativ

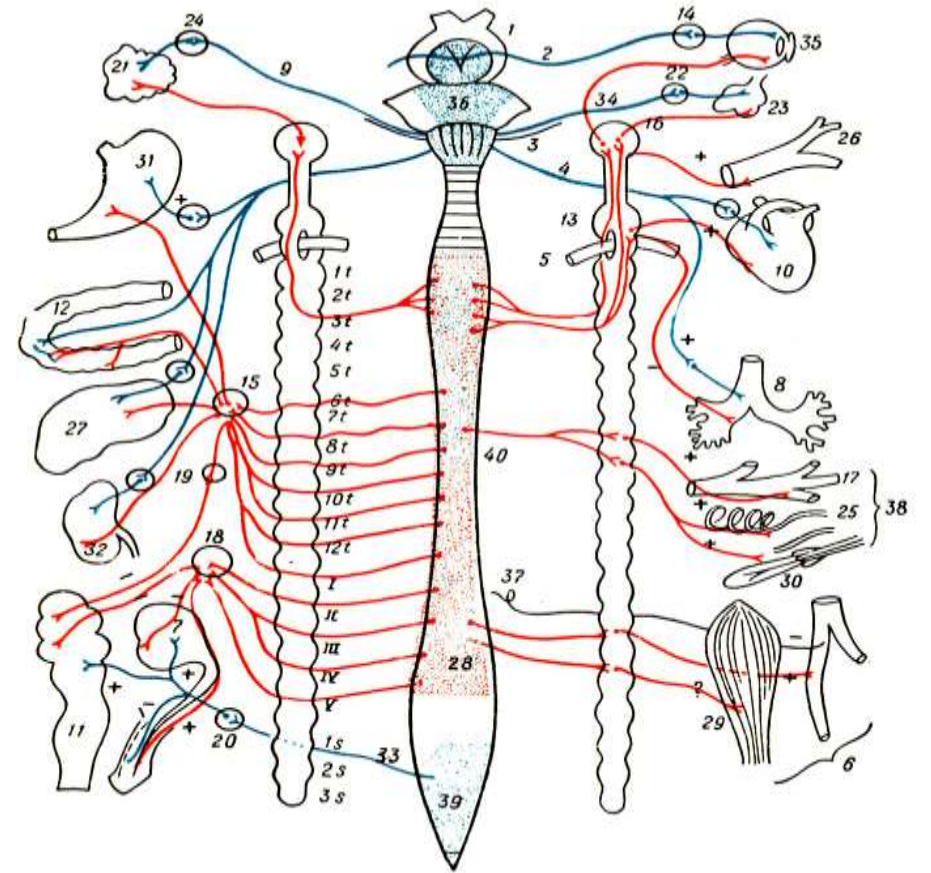
➤ Controlează funcțiile importante vitale:

- activitatea cardiacă;
- presiunea sangvină;
- procesul de digestie;
- procesul de schimburi între organism și mediu;

➤ Coordonează activitatea:

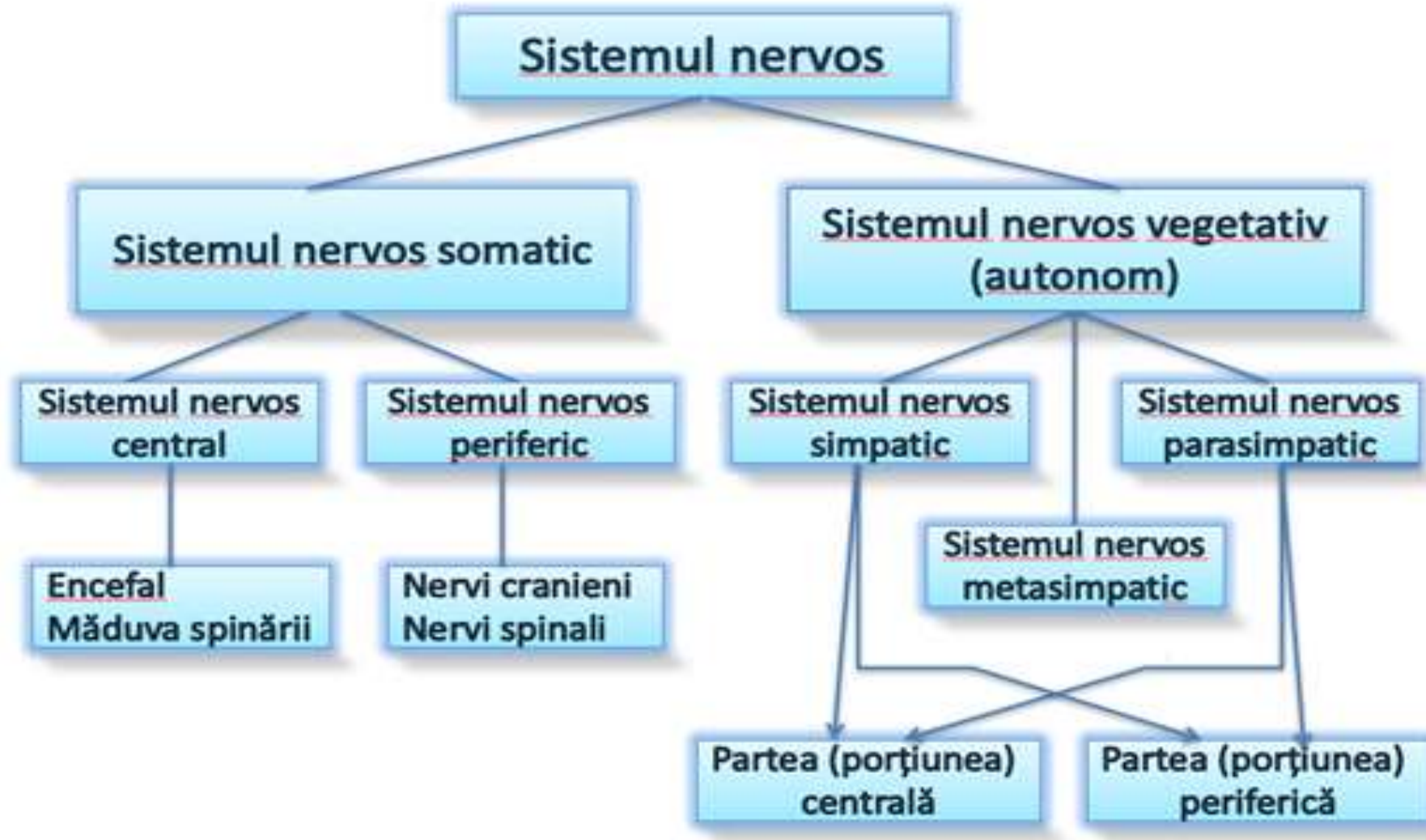
- organelor sexuale;
- mușchilor globului ocular.

➤ Este complementar sistemului nervos somatic.

- ❖ SNV funcționează în mod independent de voință, însă prin metode de *autosugestie*, *yoga*, *biofeedback* se poate subordona voinței omenești.

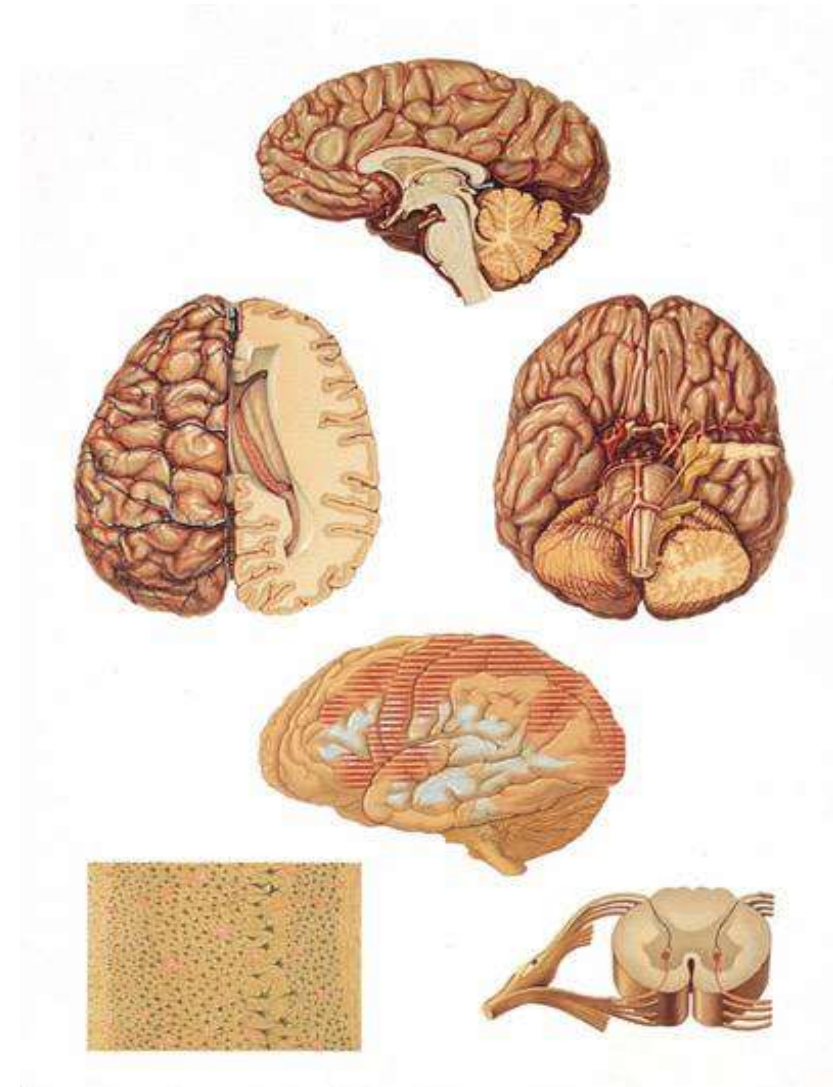
Sistemul nervos vegetativ

Structura sistemului nervos vegetativ

- **Porțiunea centrală**
- **Porțiunea periferică**

- **Porțiunea centrală**
- ❖ **Centri vegetativi superiori (situați în scoarța cerebrală)**
  - ariile 13, 14, 24, 25, 32 (fețele inferioare și mediale a lobilor frontali).

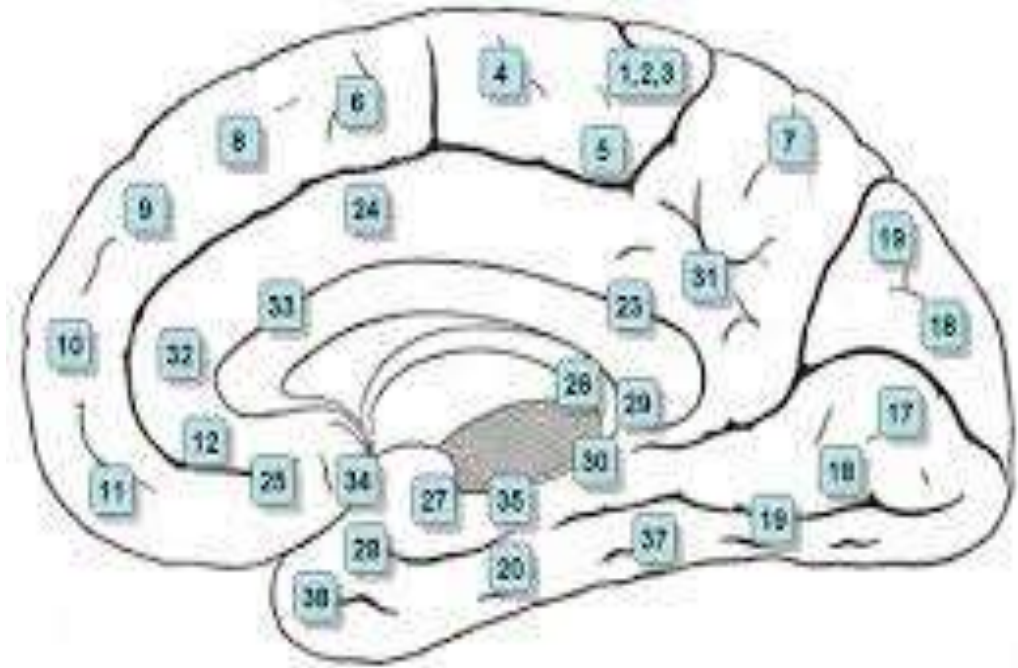
Structura sistemului nervos vegetativ

▪ Stimularea electrică a ariilor 24, 25 determină:

- bradicardie;
- modificări a TA;
- dilatarea pupilei;
- piloerecție;
- efecte respiratorii.

▪ Stimularea electrică a ariilor 13, 14:

- poate opri respirația;
- modifică TA;
- modifică mișcările
gastrointestinale.

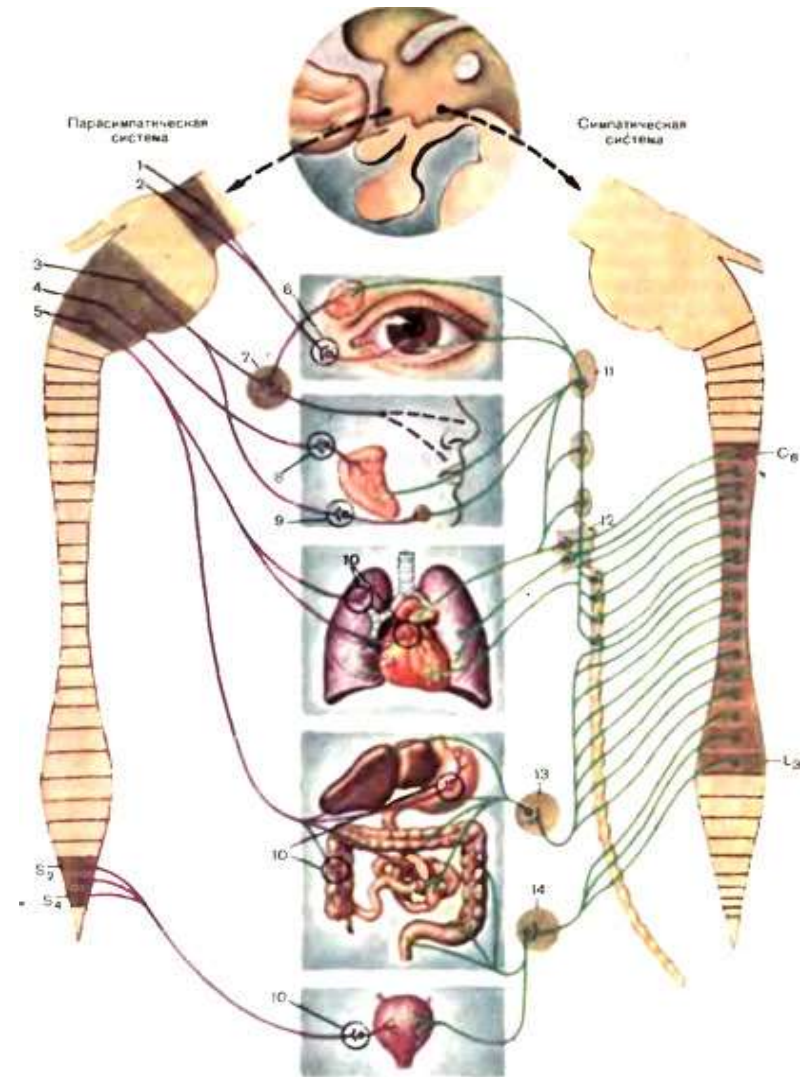

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea centrală

❖ Centrii vegetativi subcorticali:

- **hipotalamusul**
  - nucleii hipotalamici posteriori și laterali controlează SNVS;
  - nucleii hipotalamici anteriori și mediali controlează SNVP.
- **formațiunea reticulată;**
- **sistemul limbic;**
- **cerebelul.**

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea centrală

❖ Centrii vegetative inferio (focare).

○ La nivelul trunchiului cerebral:

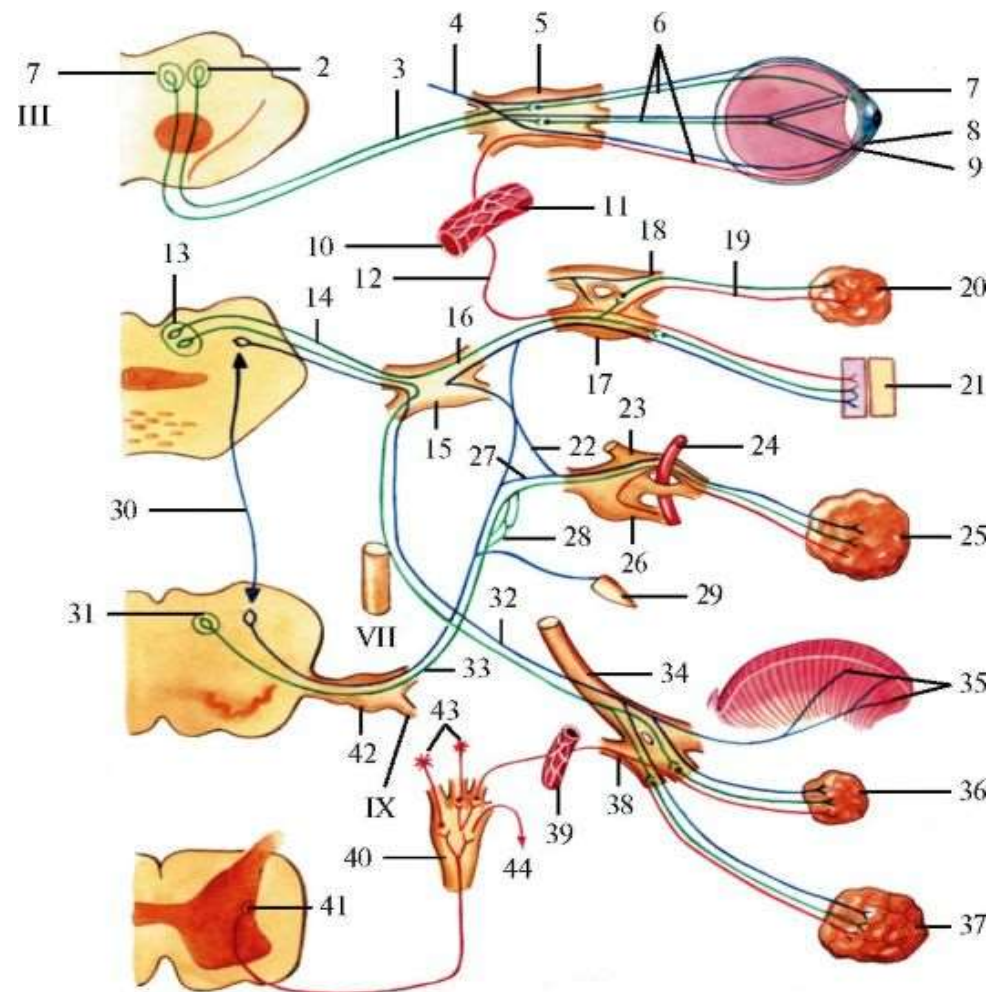
- **centrul vegetativ mezencefalic**

▪ nucleii vegetativi accesori, și impar, n.c.III

- **centrul vegetativ pontobulbar**

▪ nucleii vegetativi salivatori superior și lacrimal n.c. VII;

▪ nucleii vegetativi salivatori inferior și dorsal n.c. IX, X.

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea centrală

❖ Centri vegetativi inferiori (focare).

○ La nivelul măduvei spinării:

- **centrul vegetativ toracolombar**

- nucleii vegetativi ai coarnelor laterale a segmentelor C8 – L3;

- **centrul vegetativ sacral**

- nucleii vegetativi ai coarnelor laterale a segmentelor S2-S4.

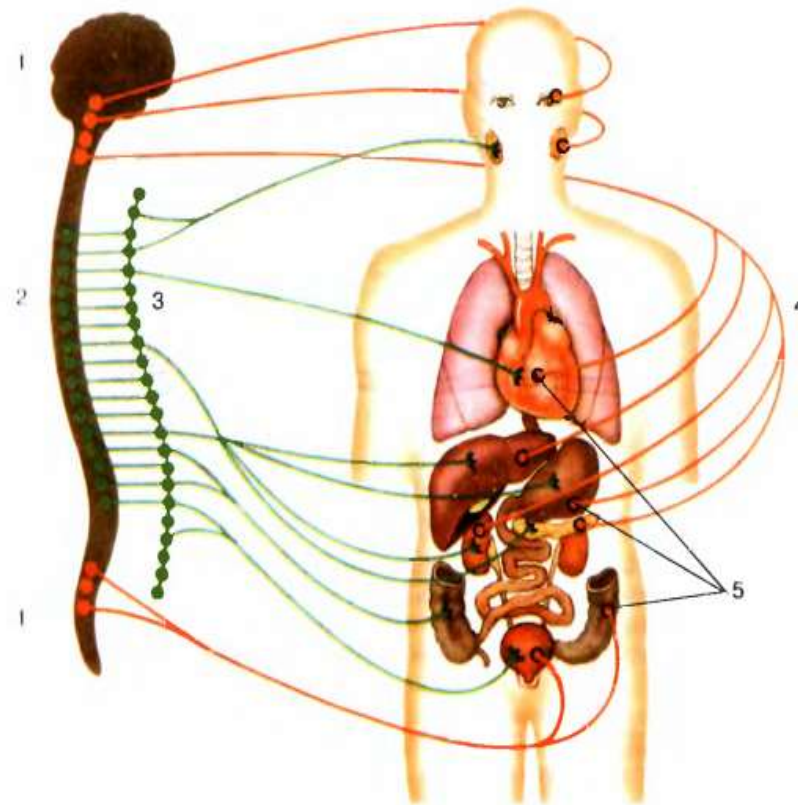

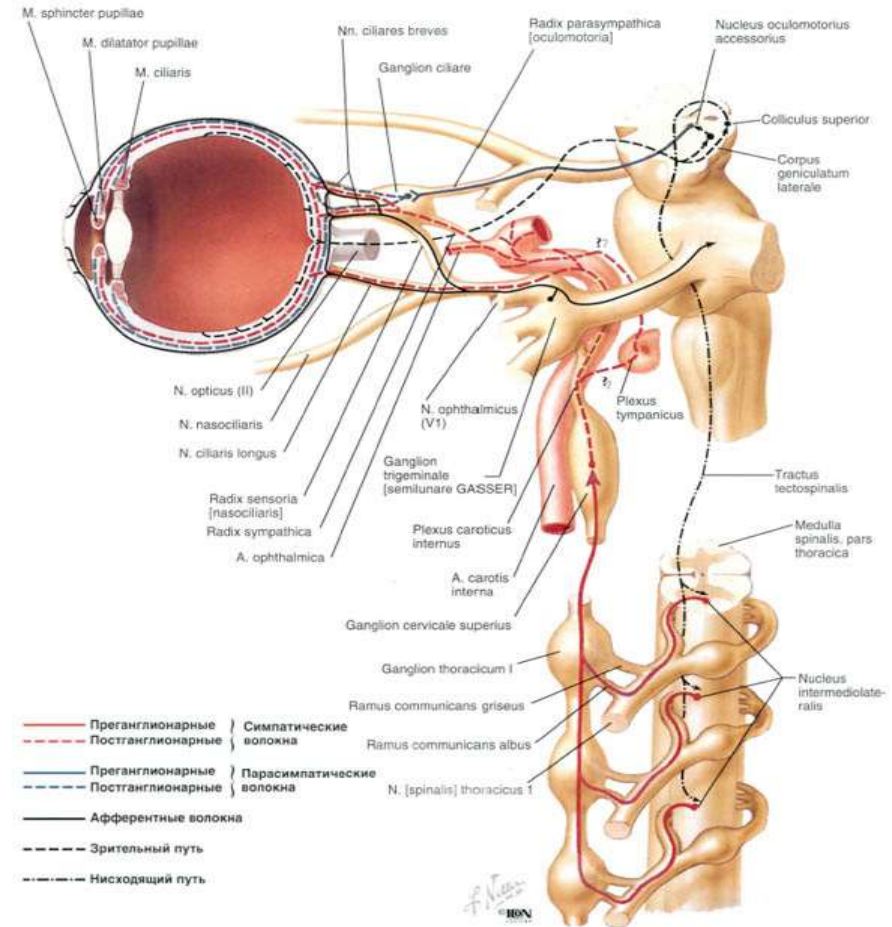
Рис. 98. Схема строения автономной (вегетативной) нервной системы: 1 – парасимпатические ядра; 2 – симпатические ядра; 3 – узлы симпатического ствола; 4 – блуждающий нерв парасимпатической системы; 5 – парасимпатические узлы в органах

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea periferică

✓ Ganglionii vegetativi:

- Sunt formați din corpurile neuronilor efactori;
- Se împart în:
  - **paravertebrali;**
  - **prevertebrali;**
  - **terminali:**
    - *intramurali* (în interiorul organului);
    - *juxtaviscerali* (în apropierea organului)
  - **ai capului.**

Structura sistemului nervos vegetativ

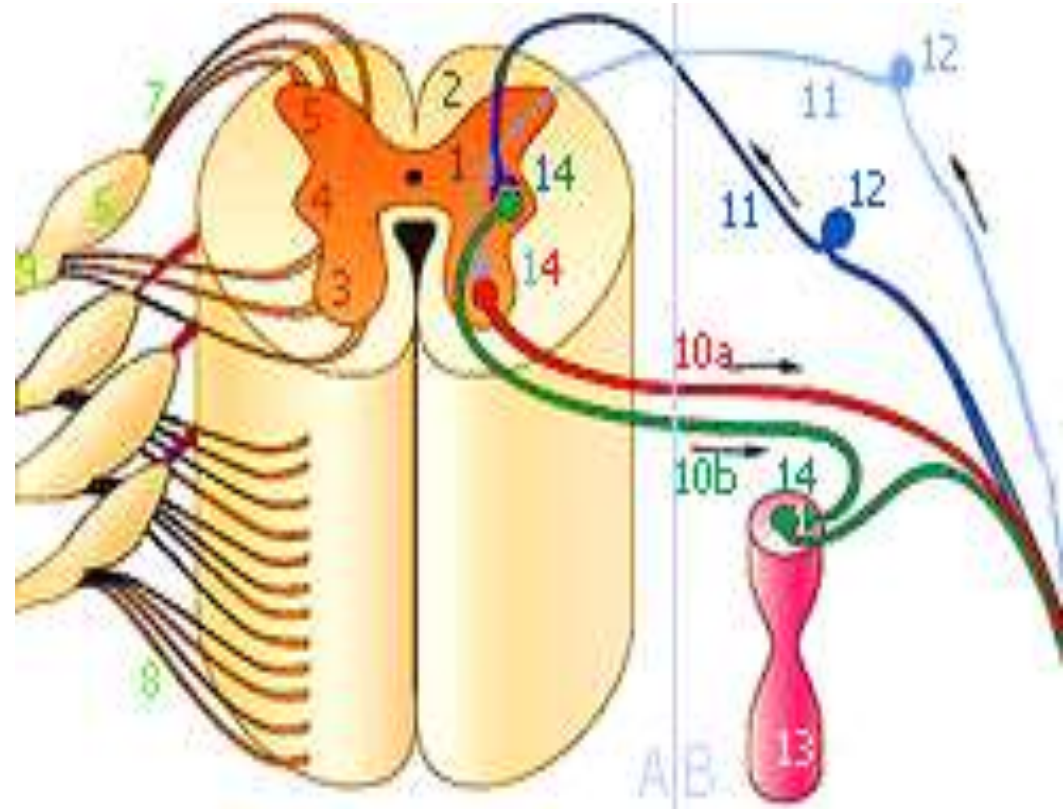
➤ Porțiunea periferică

✓ Fibrele nervoase vegetative:

- aferente;
- eferente.

○ Fibrele vegetative aferente

- Sunt prelungirile nervoase ale neuronilor:
  - ganglionilor spinali;
  - ganglionilor senzitivi a nervilor cranieni;
  - senzitivi din ganglionii terminali.

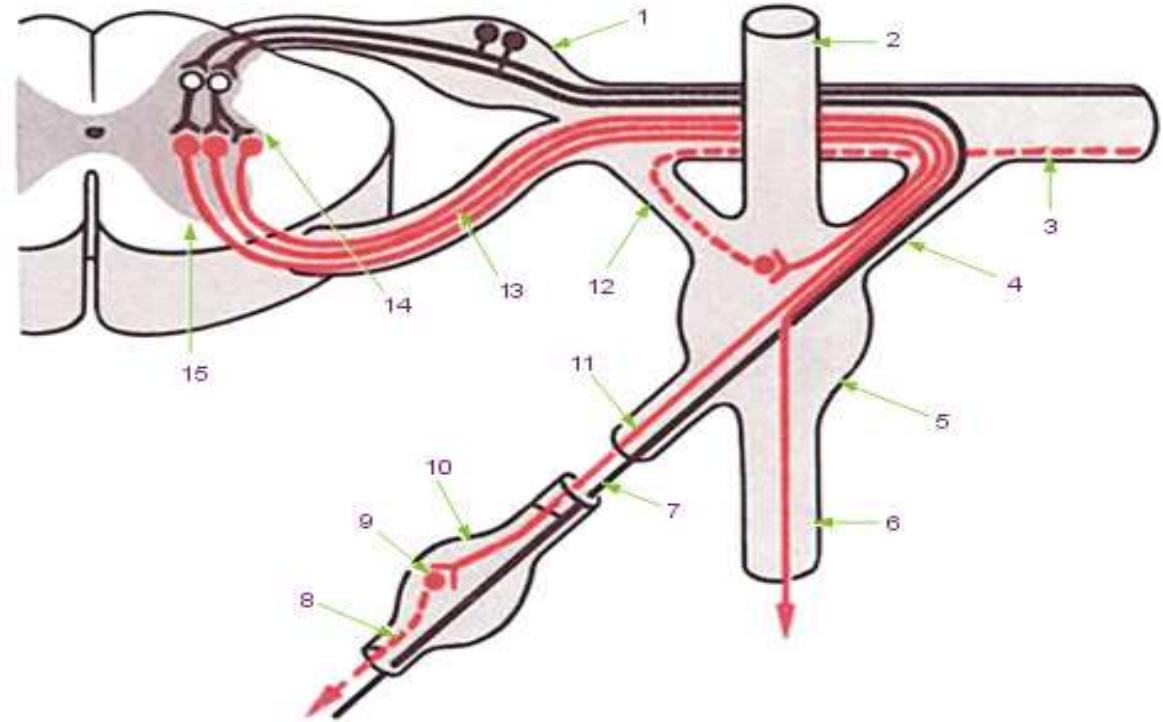

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea periferică

○ Fibrele vegetative eferente:

- preganglionare;
- postganglionare;
- interganglionare.

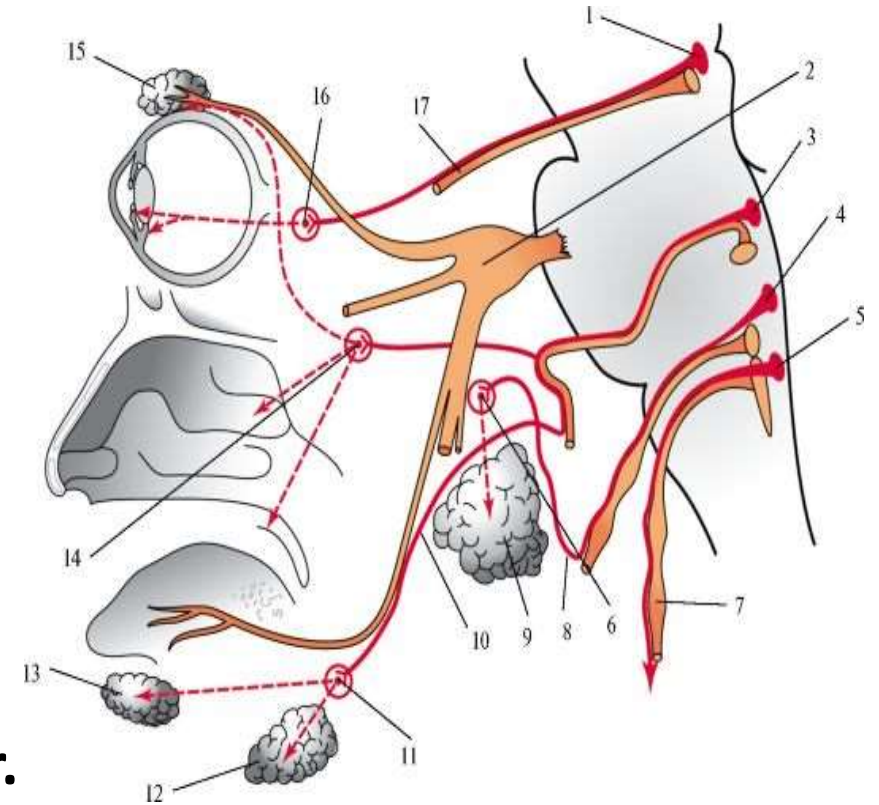

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea periferică

○ Fibrele preganglionare:

- mielinice, albe;
- pornesc de la centru vegetativ până la ganglionul vegetativ;
- sunt trei grupe:
  - 1) axonii neuronilor centrului vegetativ toracolombar;
  - 2) axonii neuronilor centrului vegetativ sacral;
  - 3) axonii centrului vegetativ mezencefalic și pontobulbar.

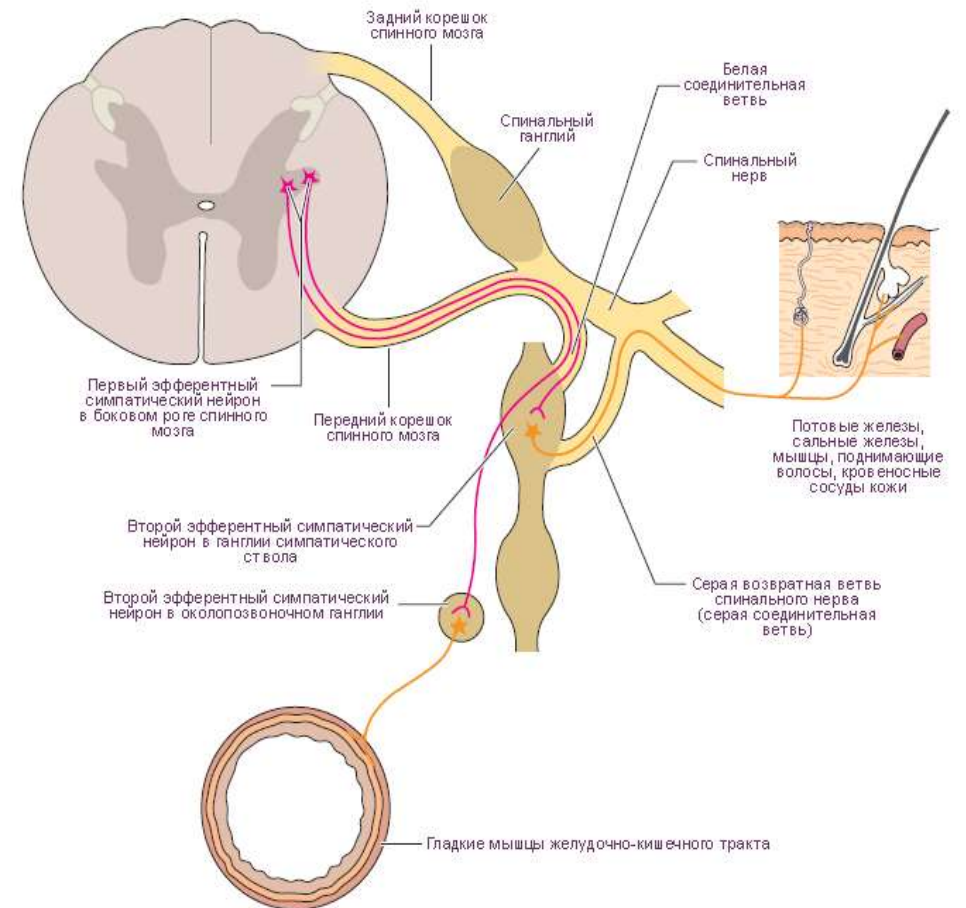

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea periferică

○ Fibrele postganglionare

- amielinice, cenușii;
- pornesc de la ganglionii vegetativi până la organul efector;
- sunt axonii neuronilor eferenți a ganglionilor vegetativi;
- o parte din fibre pleacă spre viscere;
- altă parte-formează ramurile comunicante cenușii ce intră în componența nervilor spinali.

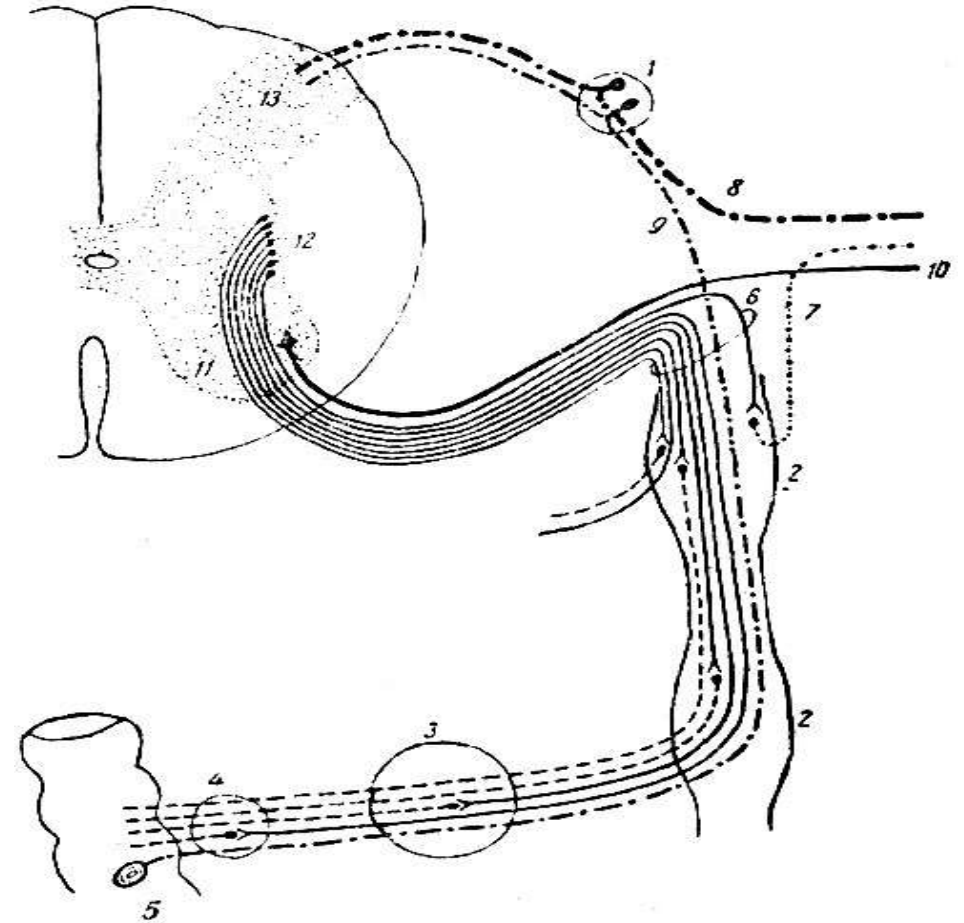

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea periferică

○ Fibrele interganglionare

- Fac legătura dintre ganglionii lanțului simpatic;
- Pot fi:
  - unice (în porțiunea toracică);
  - duble;
  - numeroase (în porțiunea cervicală).
- În componența lor intră atât fibre pre- cât și postganglionare.

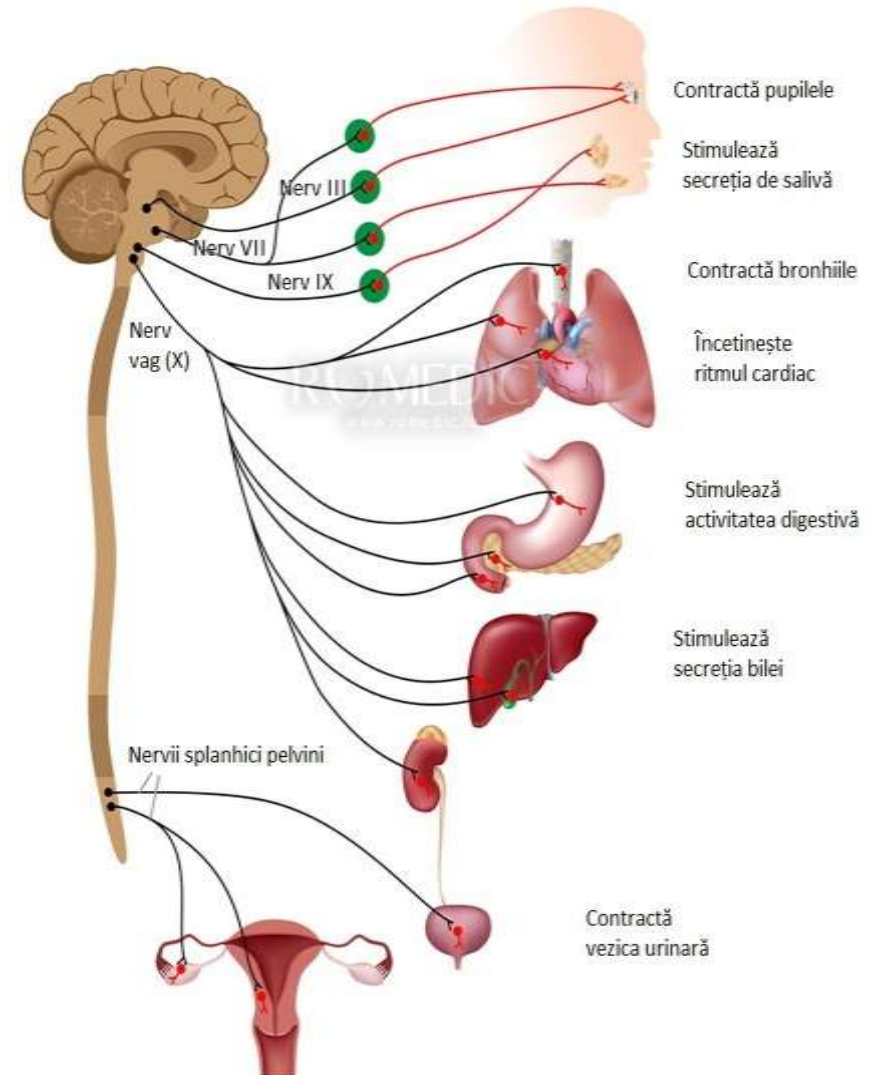

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea periferică

✓ Nervii vegetativi

- Intră în componența nervilor spinali și perechilor de nervi cranieni III, VII, IX, X;
- Există nervi vegetativi strict specializați:
  - ramuri comunicante albe;
  - ramuri comunicante cenușii;
  - ramuri interganglionare;
  - nervi splanhnici-simpatici și parasimpatici.

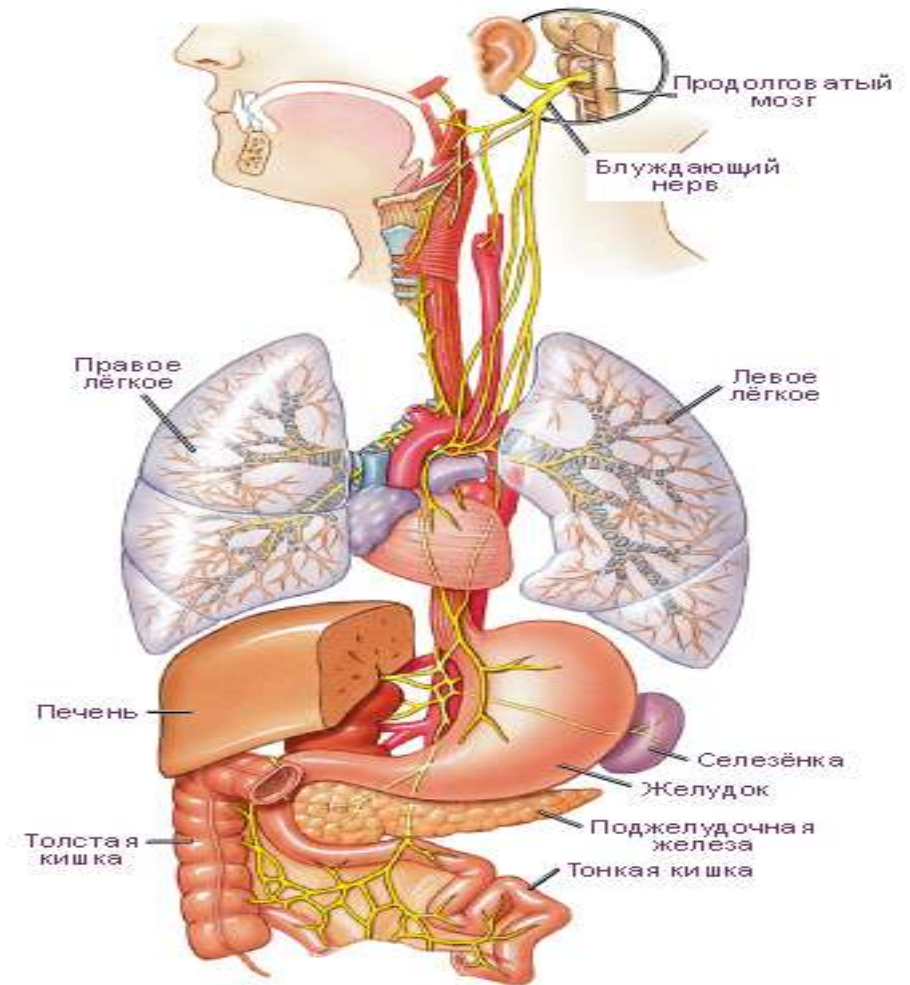

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea periferică

✓ Plexuri nervoase vegetative

- Se formează în rezultatul conexiunilor, ramificărilor nervilor vegetativi;
- Conțin și fibre senzitive;
- Se împart în:
  - primare;
  - secundare.

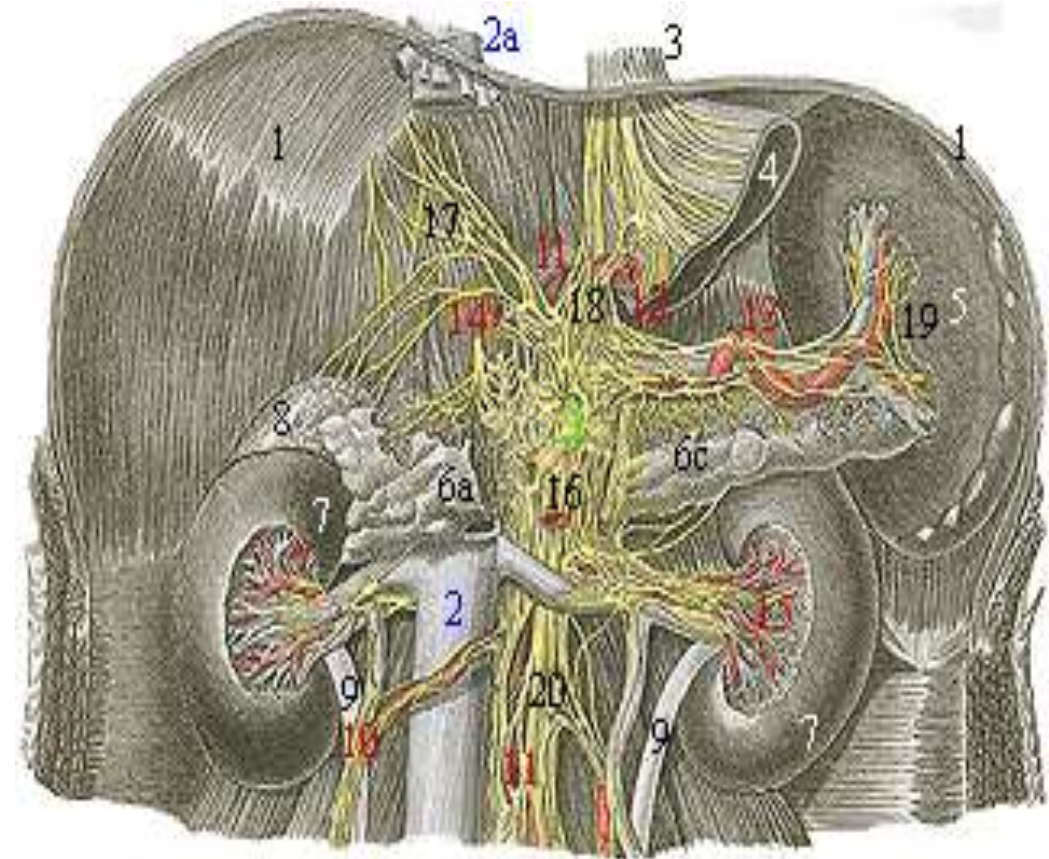

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea periferică

○ Plexurile vegetative primare

- Sunt formate din fibre vegetative postganglionare simpatic;
- Conțin ganglioni vegetativi de ordinul II.
- Se mai numesc periarteriale;
- Împreună cu vasul sangvin ajung la organul respectiv și-l inervează.

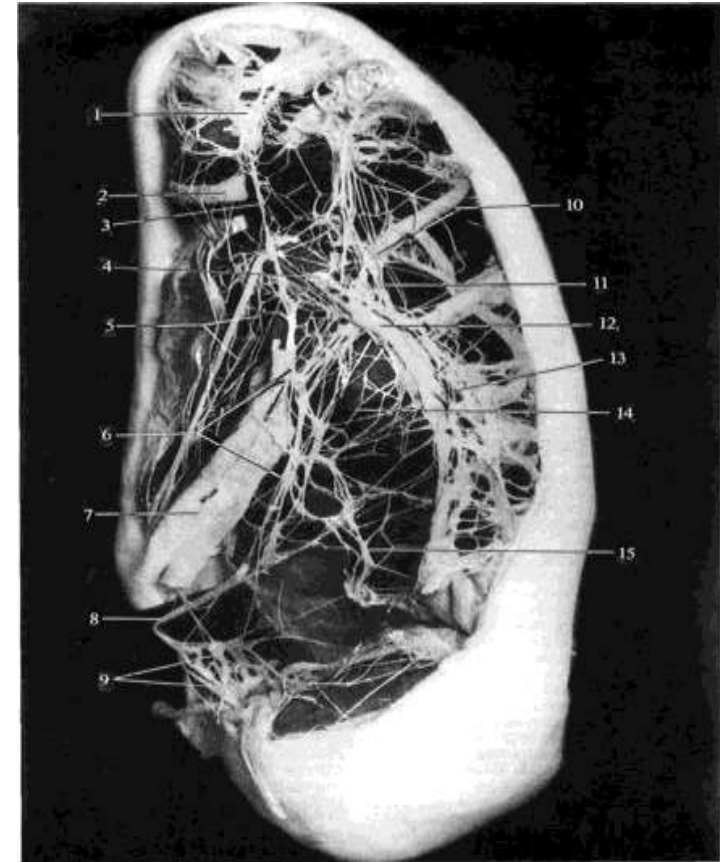

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea periferică

○ Plexurile vegetative secundare

- Se mai numesc intraorganice;
- Sunt formate din fibre vegetative postganglionare parasimpatice;
- Conțin ganglioni vegetativi de ordinul III.
- În organele parenchimotoase se localizează pe pereții sistemelor tubare corespunzător organului:
  - vase sangvine;
  - bronhii;
  - ducturi excretoare ș.a.

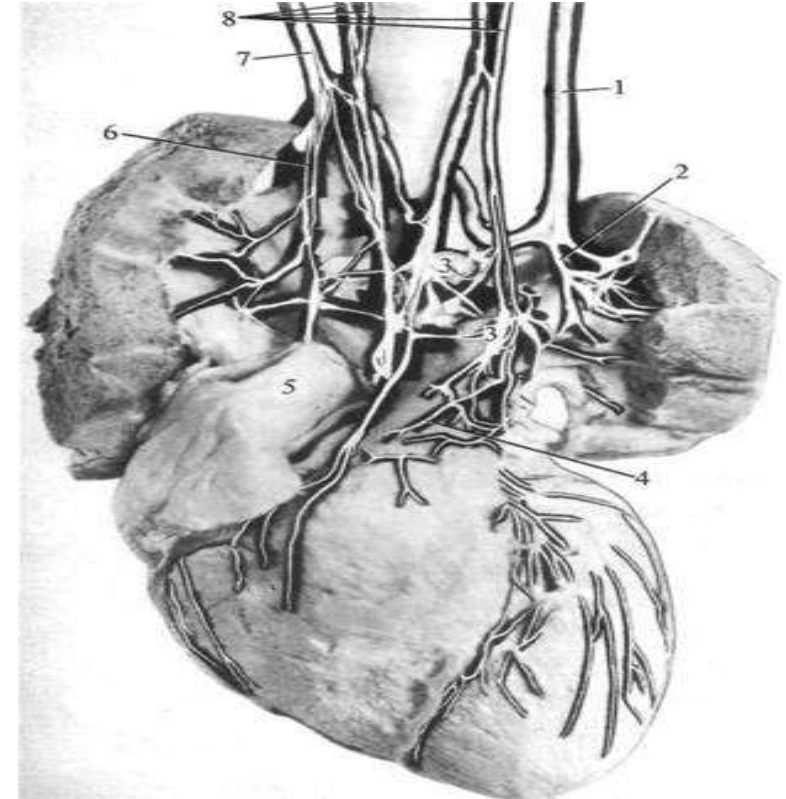

Structura sistemului nervos vegetativ

➤ Porțiunea periferică

○ Plexurile vegetative secundare

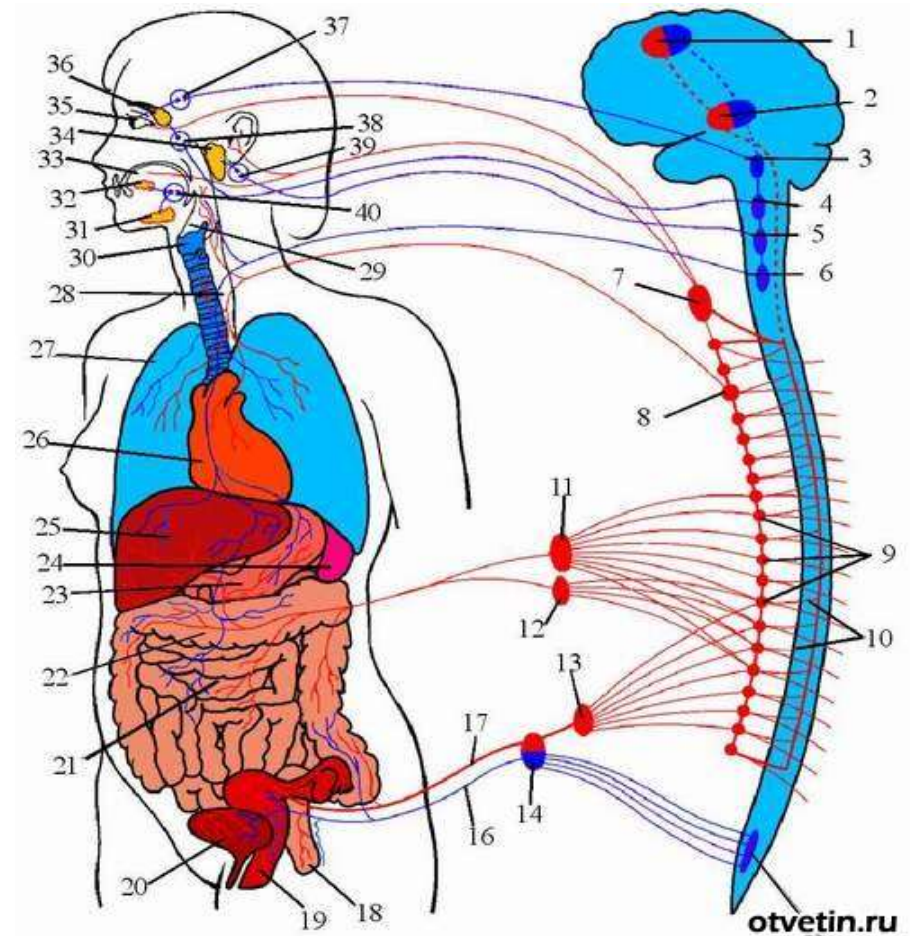
- În organele cavitare se localizează în interiorul peretelui organului, corespunzător tunicilor sale:
  - subseros;
  - intramuscular;
  - submucos.

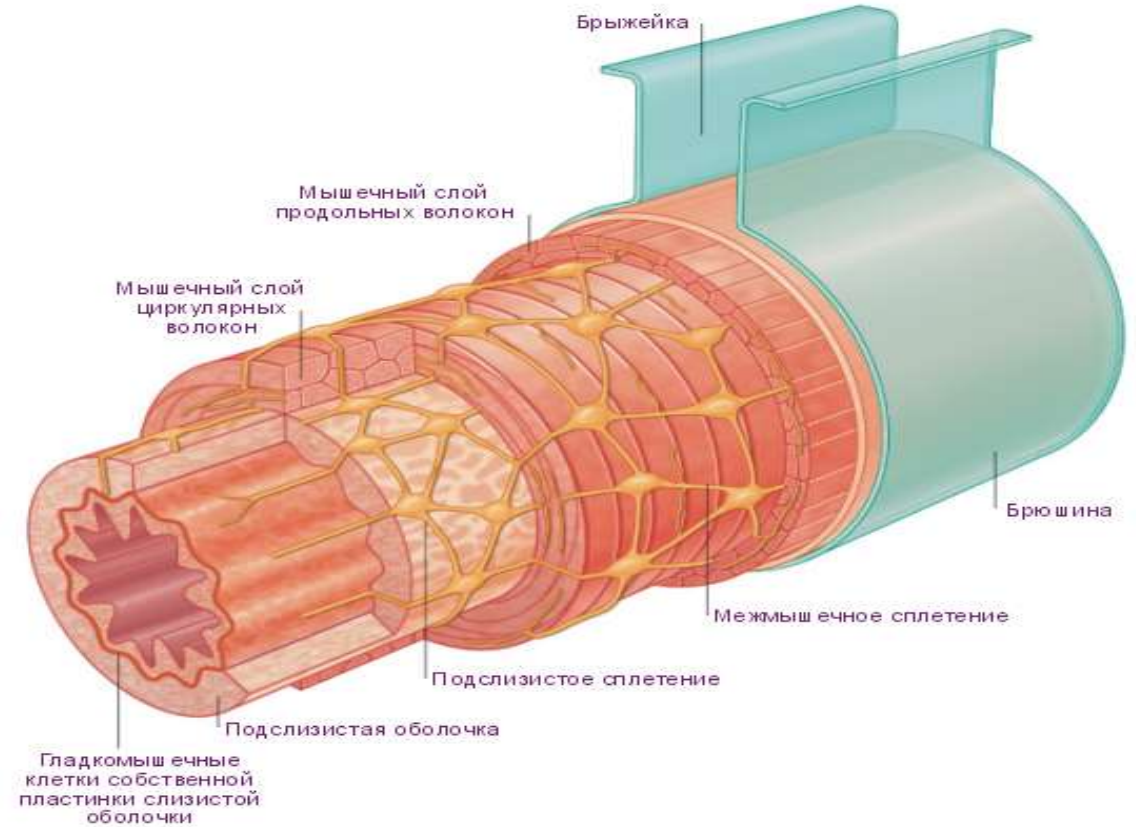
Componentele sistemului nervos vegetativ

- ❖ **Trei mari componente**
- ❖ **Diferă prin structura și organizarea lor:**
  - **Sistemul nervos vegetativ simpatic (SNVS);**
  - **Sistemul nervos vegetativ parasimpatic (SNVP);**
  - **Sistemul enteric**

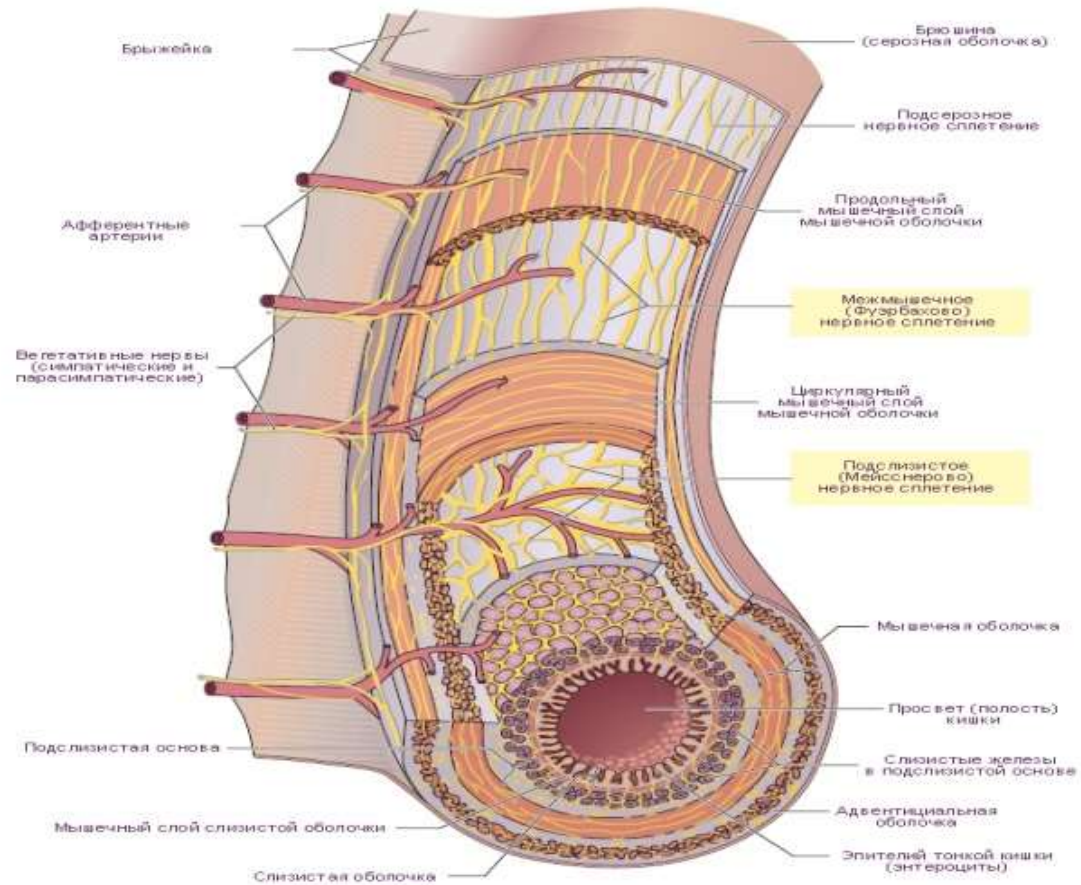
Sistemul enteric

- Mini sistem nervos ce constă din două plexuri de neuroni:
  - **plexul Auerbach;**
  - **plexul Meissner.**
- **Plexul Auerbach** localizat în tunica musculară a organelor cavitare.
- **Plexul Meissner** localizat în submucoasa organelor cavitare.

Sistemul enteric

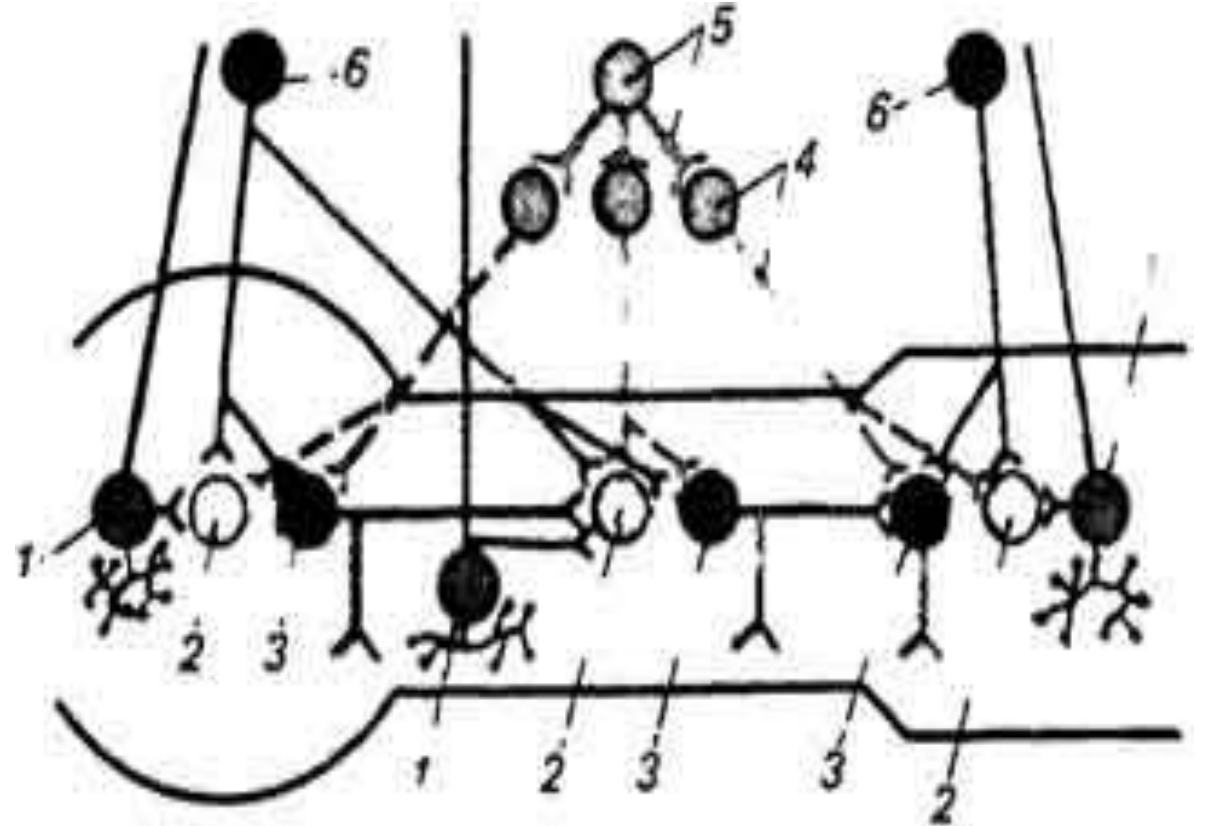
- **În plexuri sunt prezenți neuroni:**
  - aferenți;
  - intercalari;
  - eferenți, care înfăptuiesc actul reflex fără participarea SNC.

Sistemul enteric

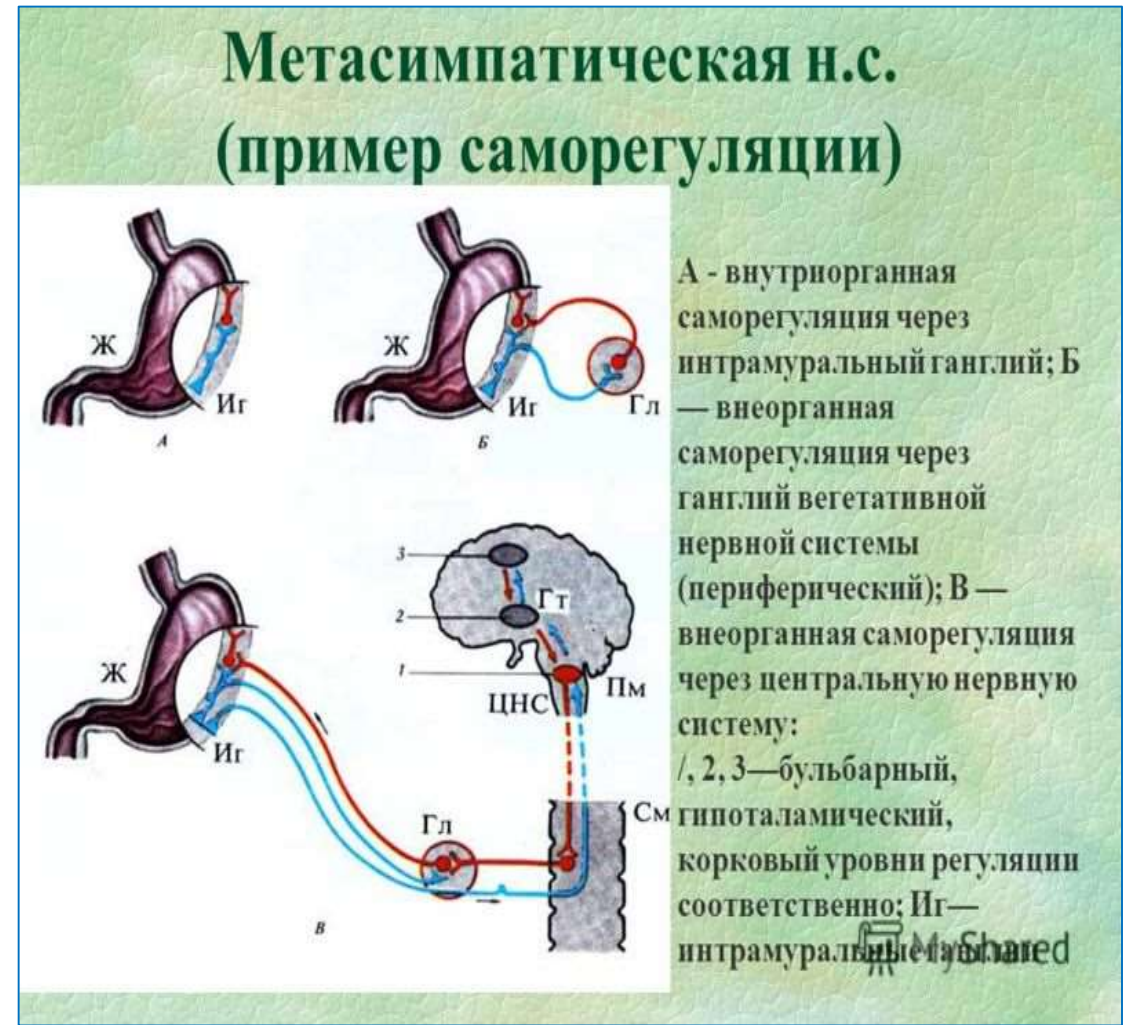
• În calitate de centru nervos se prezintă microganglionii, localizați în pereții viscerelor și care sunt dotați cu ritm motor propriu:

- cordul;
- ureterele;
- tractul digestiv;
- traheea;
- uterul.

Sistemul enteric

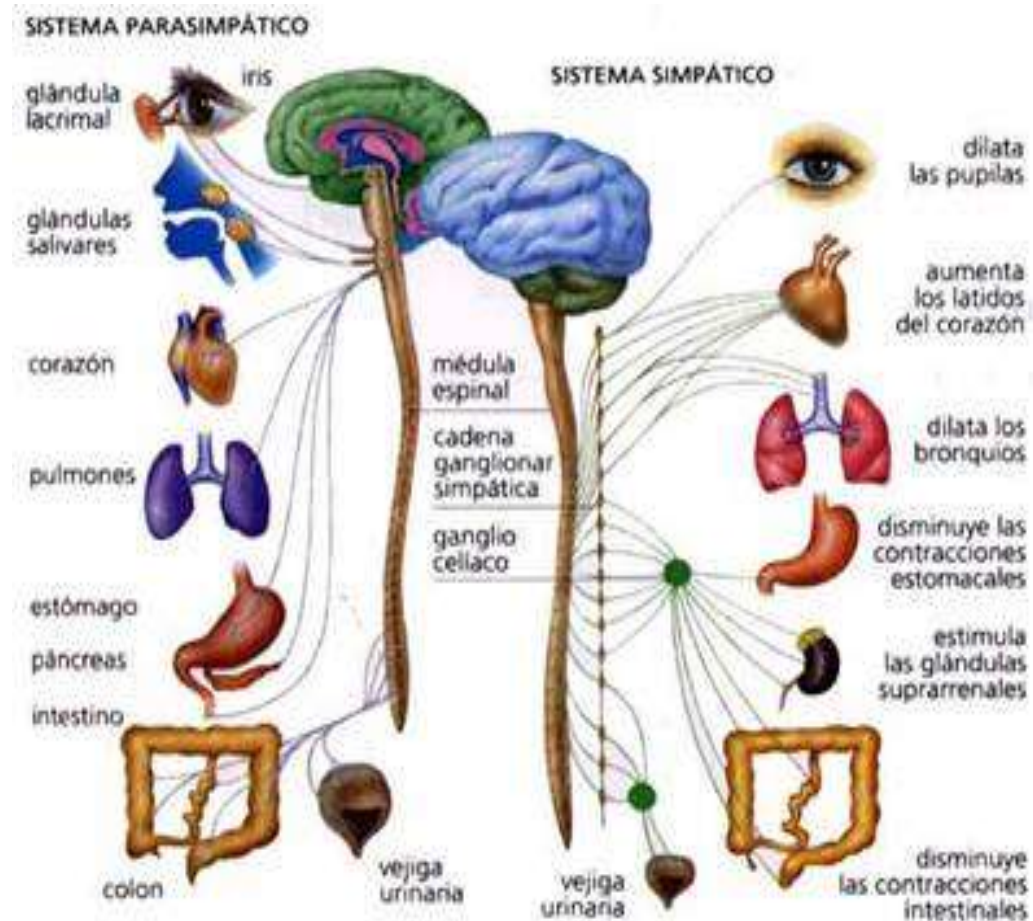
- Este componenta de bază a SNV;
- Coordonează procesele:
  - motorii;
  - secretorii;
  - imune;
  - circulația sangvină locală.
- Are mai multă independență decât celelalte componente ale SNV;
- Poate regla reflector organul decentralizat.
- ❖ Exemplu: în transplantarea organelor.

Comparație SNVS – SNVP

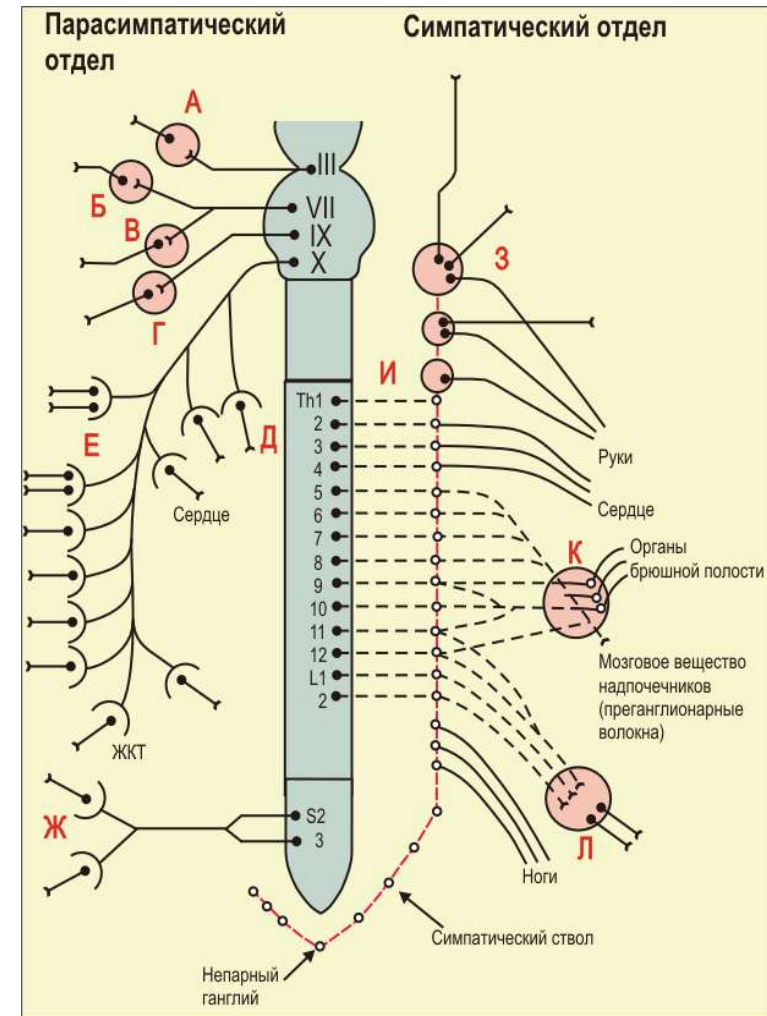
➤ **Se deosebesc prin:**

- Localizarea segmentelor (focarelor) centrale;
- Lungimea relativă a fibrelor pre- și postganglionare;
- Localizarea ganglionilor vegetativi.

Anatomia funcțională a SNVS

- Portiunea centrală
  - centrul vegetativ toracolombar (C8 - L2).
- Portiunea periferică
  - Ganglionii vegetativi simpatici:
    - ganglionii paravertebrali sau de ordinul I,
    - situați bilateral de coloana vertebrală și uniți între ei prin fibre interganglionare.
  - ❖ Formează cele două lanțuri simpaticice.

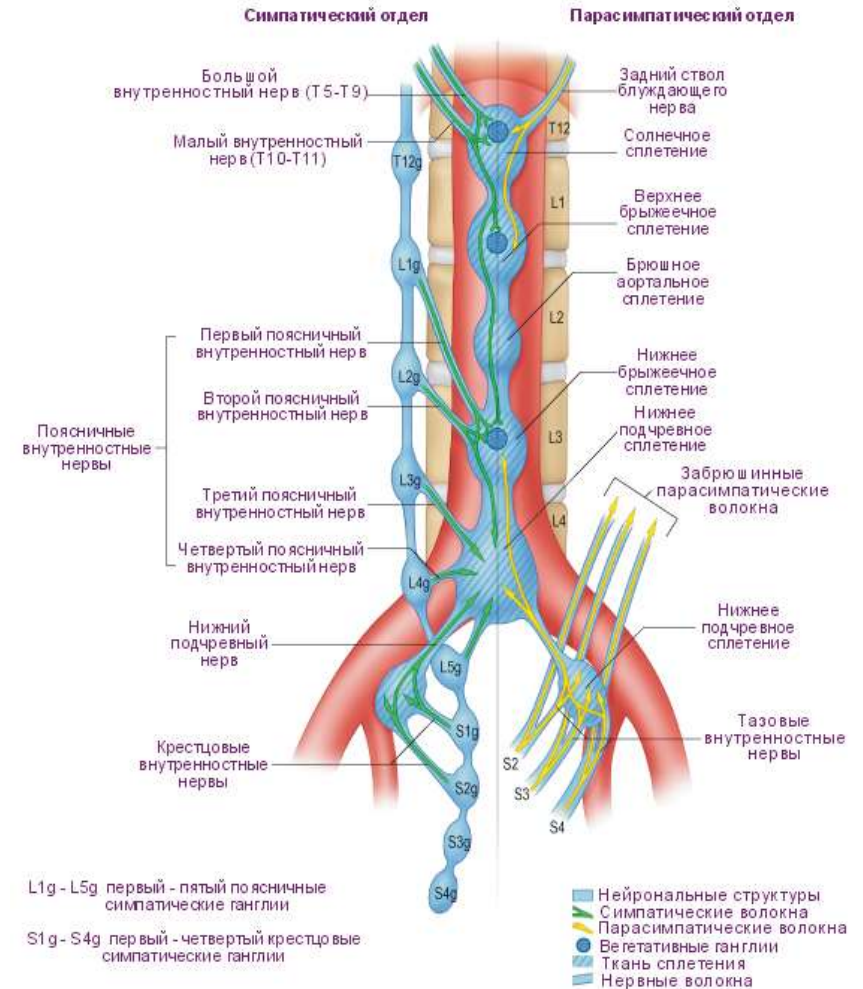

Anatomia funcțională a SNVS

- Portiunea periferică

- ganglionii prevertebrali sau de ordinul II, situați lângă vasele sangvine mari abdominale:

- celiaci;
- aortorenali;
- mezenteric superior;
- mezenteric inferior.

Anatomia funcțională a SNVS

• Portiunea periferică

■ Fibrele preganglionare

- mielinice, scurte, deoarece ganglionii;

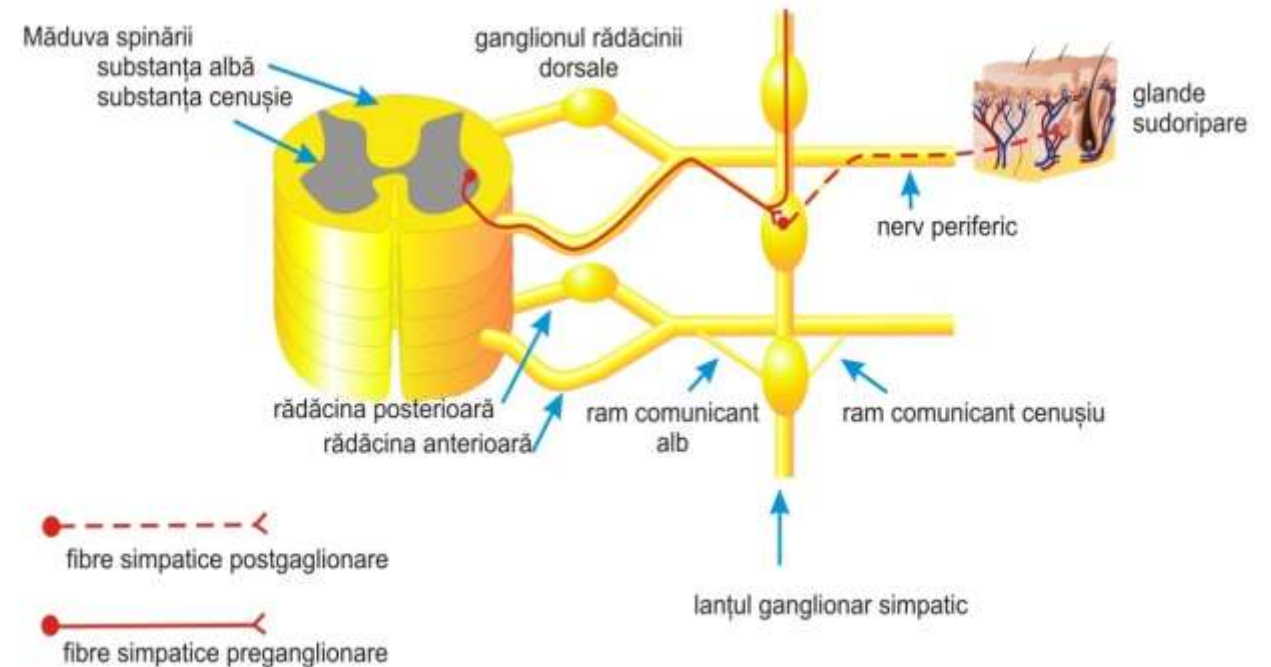
■ Fibrele postganglionare

- amielinice, lungi;

- la nivelul organului efector

eliberează *noradrenalina*.

- trec prin ramura comunicantă cenușie pentru părțile somatice și prin nervii viscerali către viscere.

Sistemul nervos vegetativ simpatic

- Inervează toate părțile componente ale corpului omenesc.
- Coordonează activitatea organelor interne în timpul știrilor de teamă, furie sau pericol.
- Pregătește organismul pentru fugă sau luptă atunci când este amenințat.

Autonomic Nervous System
Sympathetic - "Fight or Flight"

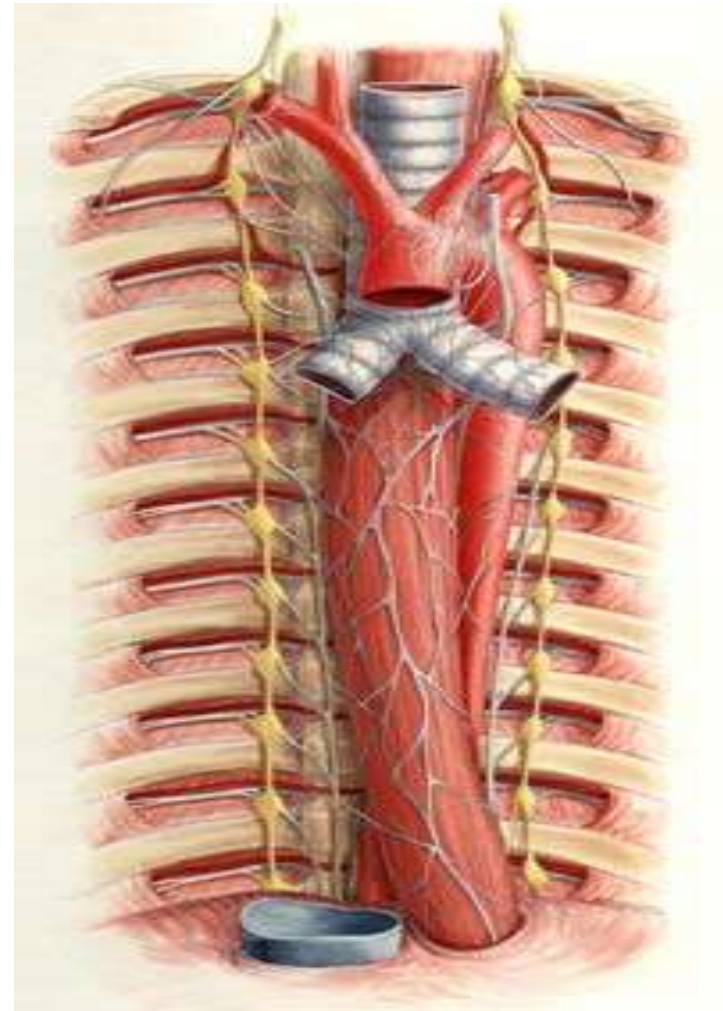

Parasympathetic - "Rest and Digest"

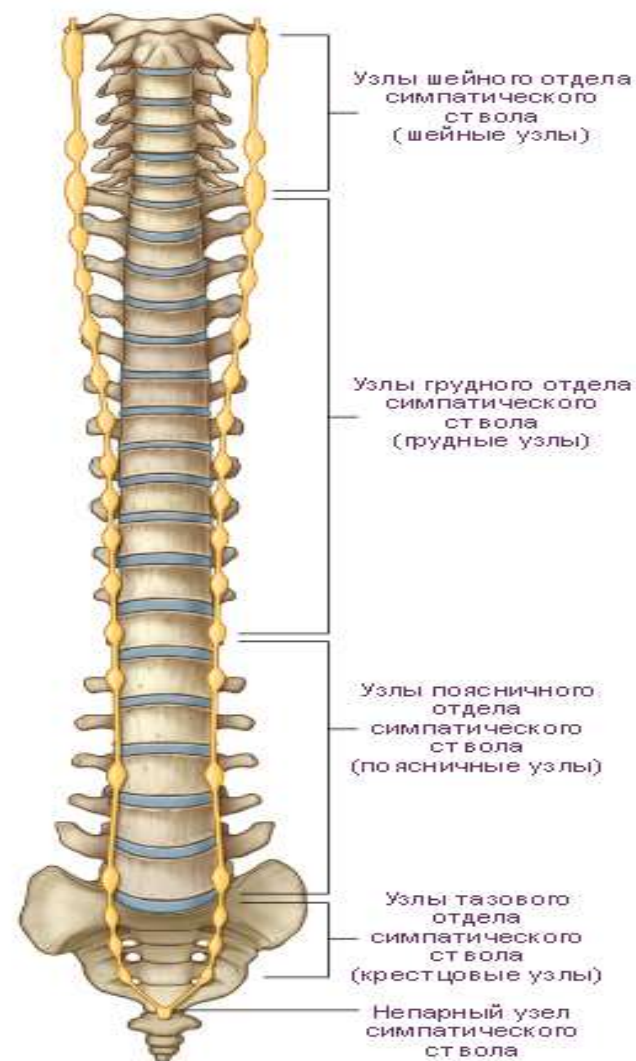
Lanțurile simpatiche

- Situate bilateral de coloana vertebrală;
- Formate din ganglionii paravertebrali;
- Alcătuite din 22-24 ganglioni, legați între ei prin fibre interganglionare.
- Fiecare ganglion este unit de nervul spinal prin două ramuri:
  - *ramura comunicantă albă*, fibre preganglionare mielinice;
  - *ramura comunicantă cenușie*, fibre postganglionare amielinice.

Lanțurile simpaticе

- **Ganglionii paravertebrali se împart pe regiuni:**
  - 3 perechi de ganglioni cervicali;
  - 10-12 perechi de ganglioni toracali;
  - 4-5 perechi de ganglioni lombari;
  - 4-5 perechi de ganglioni sacrali;
  - 1 ganglion coccigian nepereche.

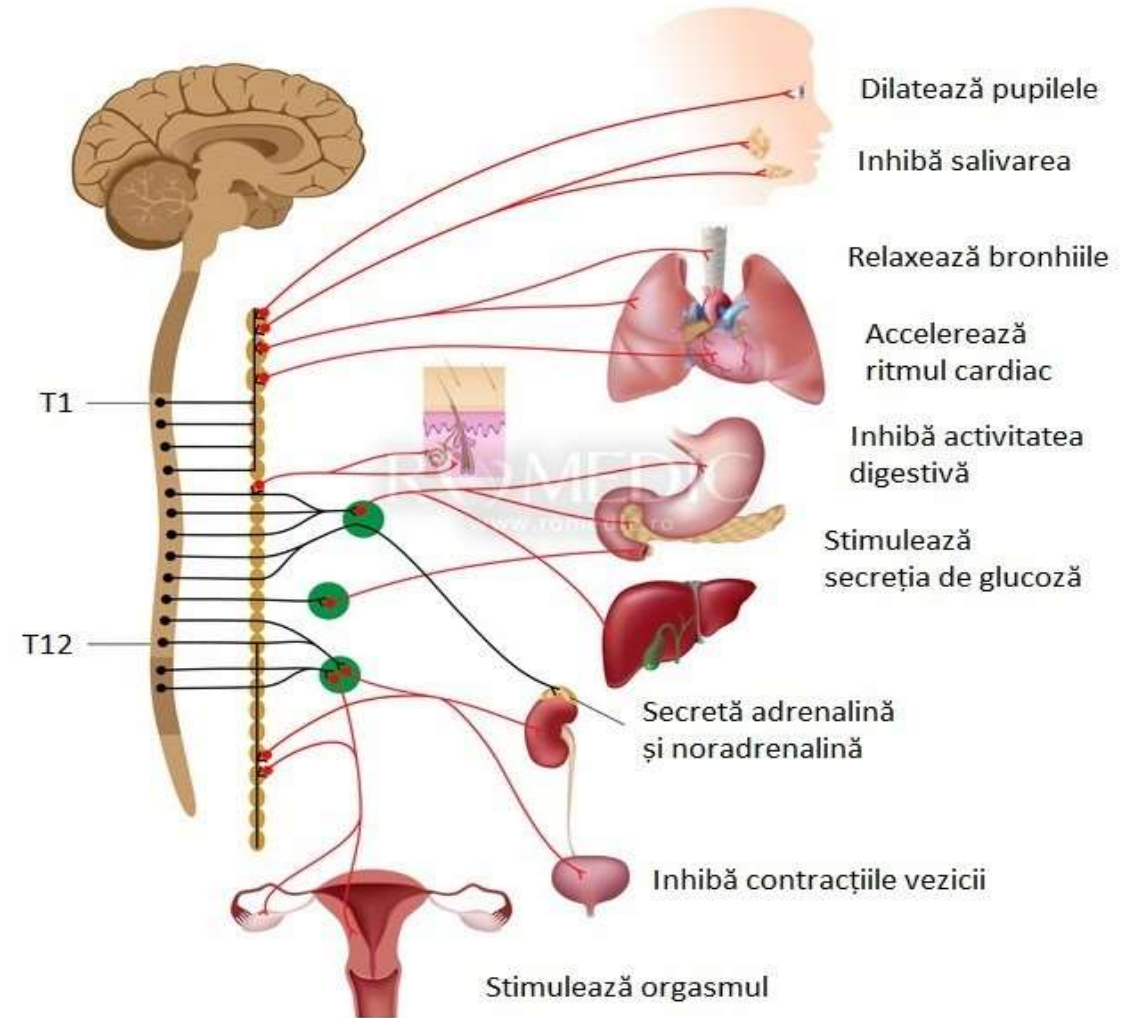
Lanțurile simpatiche

- **Ganglionii cervicali:**

- superiori;
- medii;
- inferiori (stelați).

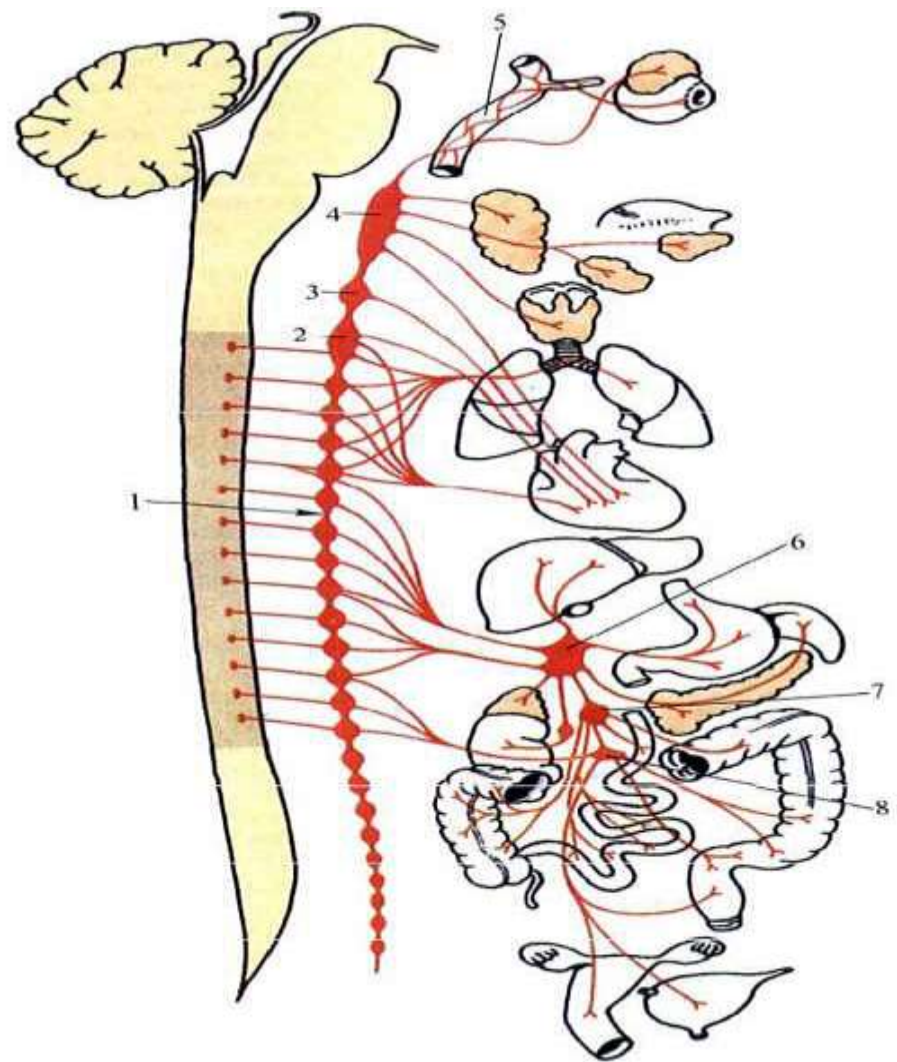
- ❖ **Fibrele postganglionare, formează plexuri ce transmit impulsuri către:**

- glandele sudoripare;
- vasele sangvine si mușchii firelor de păr din regiunea capului, feței si a membrelor superioare;
- formează plexuri pentru inimă, glandele: salivare, lacrimale, tiroidă si paratiroidă.

Lanțurile simpatice

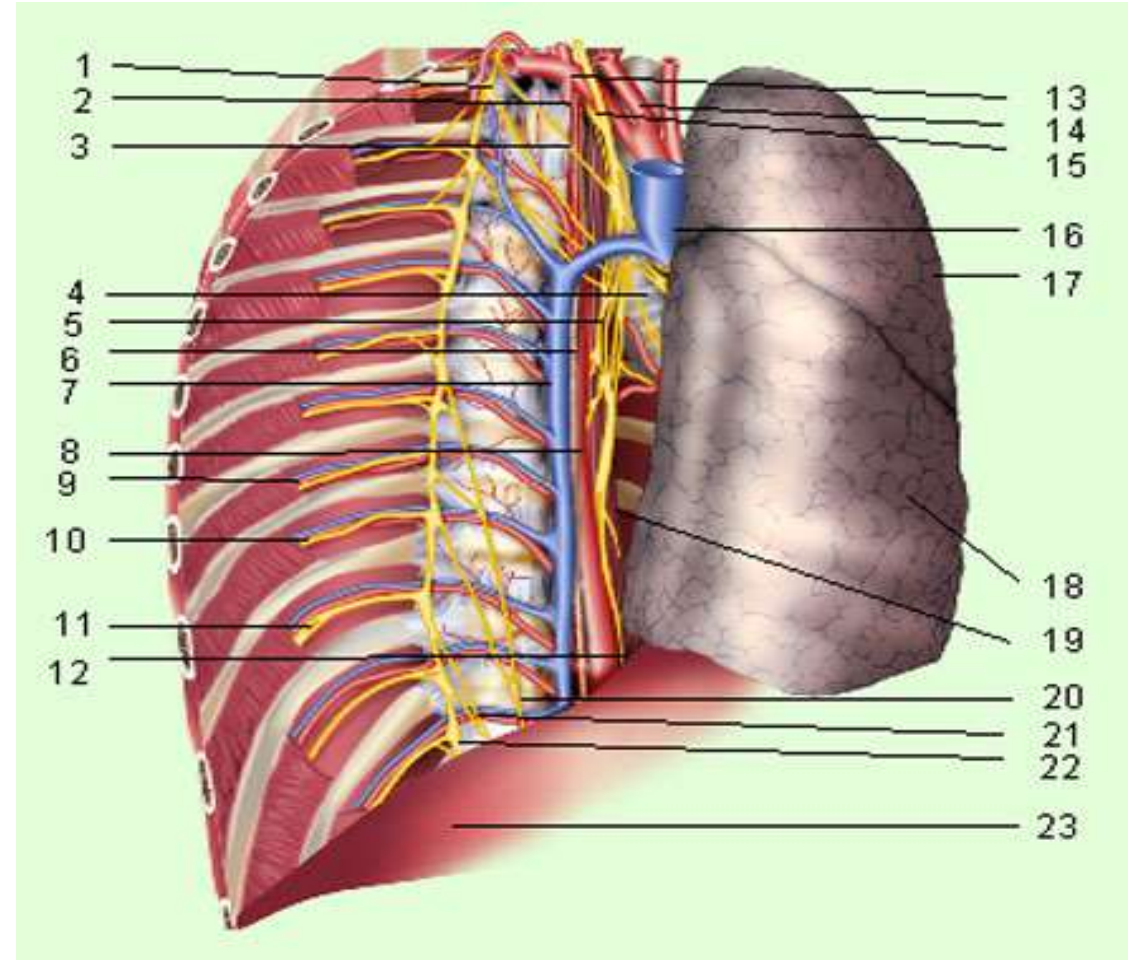
- **Ganglionii toracici**
- ❖ **Fibrele preganglionare din T1-T5,**
  - părăsesc nervii intercostali respectivi prin ramurile comunicante albe;
  - la nivelul ganglionilor paravertebrali corespunzători formează sinapse.
- ❖ **Fibrele postganglionare** participă la formarea plexurilor:
  - pulmonar;
  - esofagian;
  - cardiac.

Lanțurile simpatice

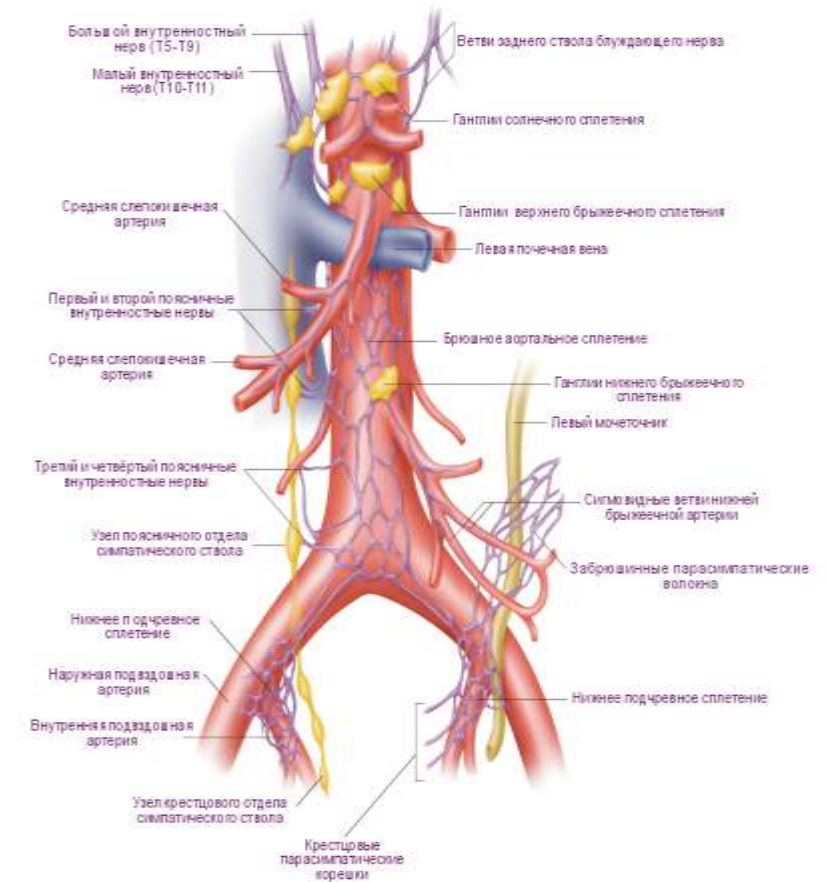
- **Ganglionii toracici**

- ❖ **Fibrele preganglionare, din T5-T12,**
  - se desprind din nervii intercostali respectivi;
  - ajung la ganglionii paravertebrali corespunzatori;
  - nu sinapsează;
  - formează ramurile abdominale:
    - nervul splanhnic mare (din T5-T9);
    - nervul splanhnic mic (din T10-T11).

Nervii splanhnici mari

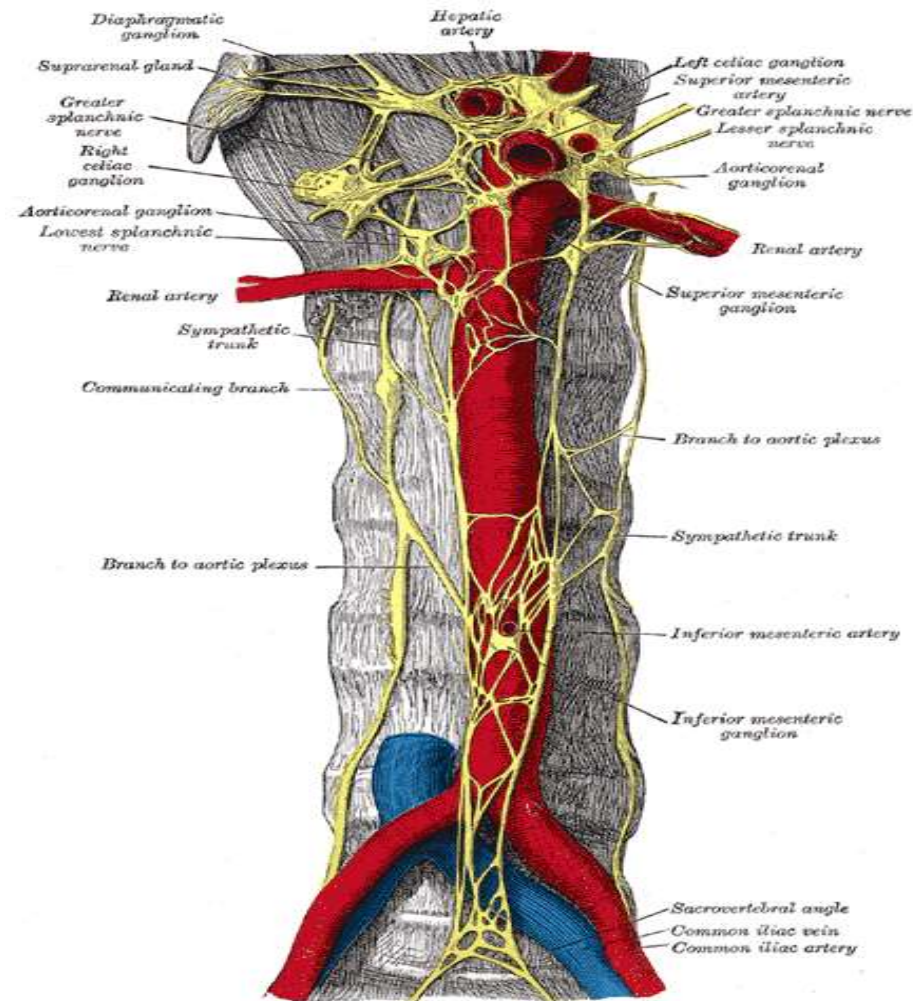
- Străbat diafragmul și ajung la ganglionii celiaci;
- **Ganglionii celiaci**
  - doi la număr, voluminoși (numele de "*creier abdominal*");
  - de la ei pleacă fibre postganglionare;
  - aceste fibre formează plexul celiac;

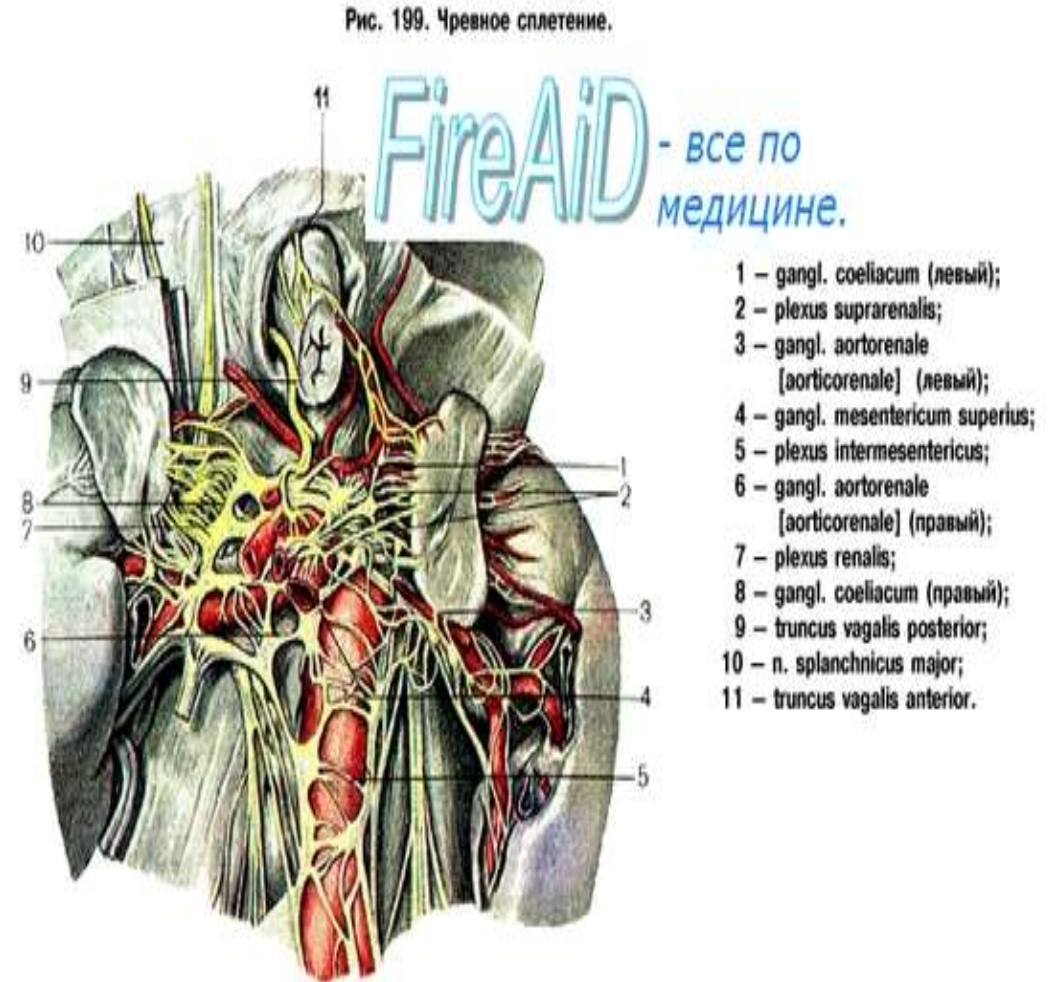
Nervii splanhnici mici

- Străbat diafragmul și ajung la ganglionii aorto-renali;
- **Ganglionii aorto-renali:**
  - doi la număr;
  - fibrele postganglionare ajung în plexul celiac;
- ❖ **Nervii splanhnici mari și mici**
  - sunt formați din fibre preganglionare;
  - nu sinapsează în ganglionii paravertebrali;
  - sinapsează în ganglionii prevertebrali.

Plexul celiac (solar)

- **Cel mai mare plex abdominal;**
- De la el pornesc fibre nervoase ce merg în lungul arterelor și care formează plexuri secundare:
  - gastric;
  - splenic;
  - hepatic;
  - suprarenal;
  - renal;
  - mezenteric superior.

Lanțurile simpatice

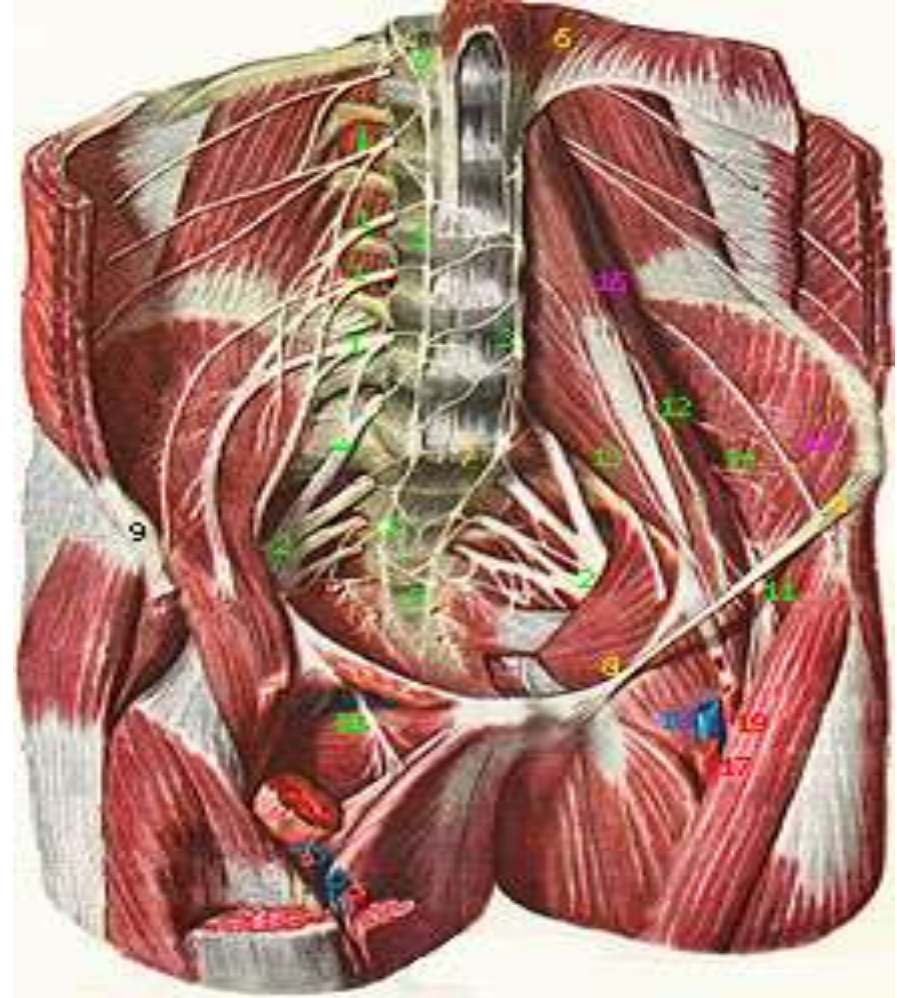
- **Ganglionii lombari**

- ❖ **Fibrele postganglionare stau la baza formării plexurilor lomboaortice:**
  - de la nivelul ganglionilor 1 și 2 la formarea plexului mezenteric inferior;
  - de la nivelul ganglionilor 3 și 4 plexului hipogastric superior;
  - ramurile comunicante se distribuie ramurilor plexului lombar;
  - plexuri periarteriale de-a lungul arterelor iliace comune, iliace internă și externă.

Lanțurile simpatice

- **Ganglionii sacrali**
  - ❖ **Fibrele preganglionare**
    - vin la ganglioni prin ramurile interganglionare;
  - ❖ **Fibrele postganglionare**
    - o parte trec prin ramurile comunicante cenușii în nervii spinali sacrali;
    - altele formează plexul hipogastric superior;
    - de la acest plex sunt trimise impulsuri la colonul sigmoid, rect și vezica urinară.

Plexul hipogastric superior

■ Plexul hipogastric superior dă naștere la două plexuri hipogastrice inferioare.

○ **Plexurile hipogastrice inferioare**

✓ poziționate bilateral de rect;

✓ din el derivă plexuri secundare:

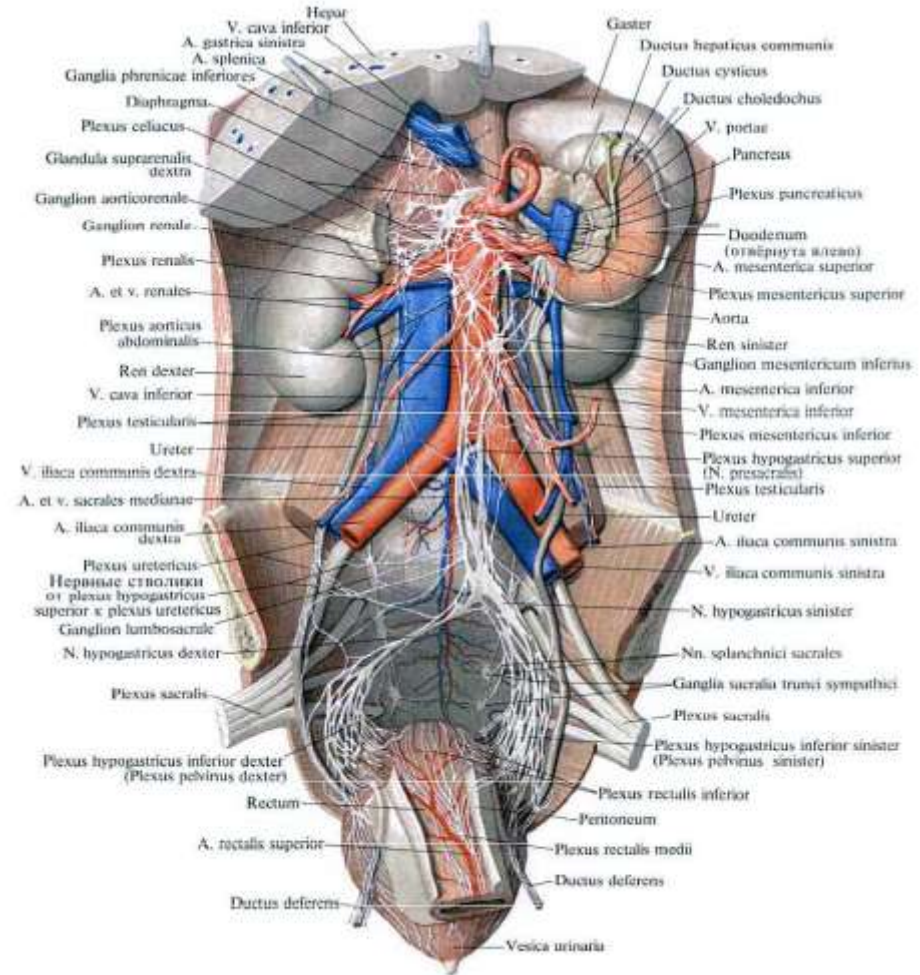
- hemoroidal;

- vezical;

- uterin;

- vaginal;

- prostatic.

Anatomia funcțională a SNVP

➤ Portiunea centrală

• Parasimpaticul cranian:

- centrul vegetativ (focarul) mezencefalic;
- centrul vegetativ (focarul) pontobulbar;

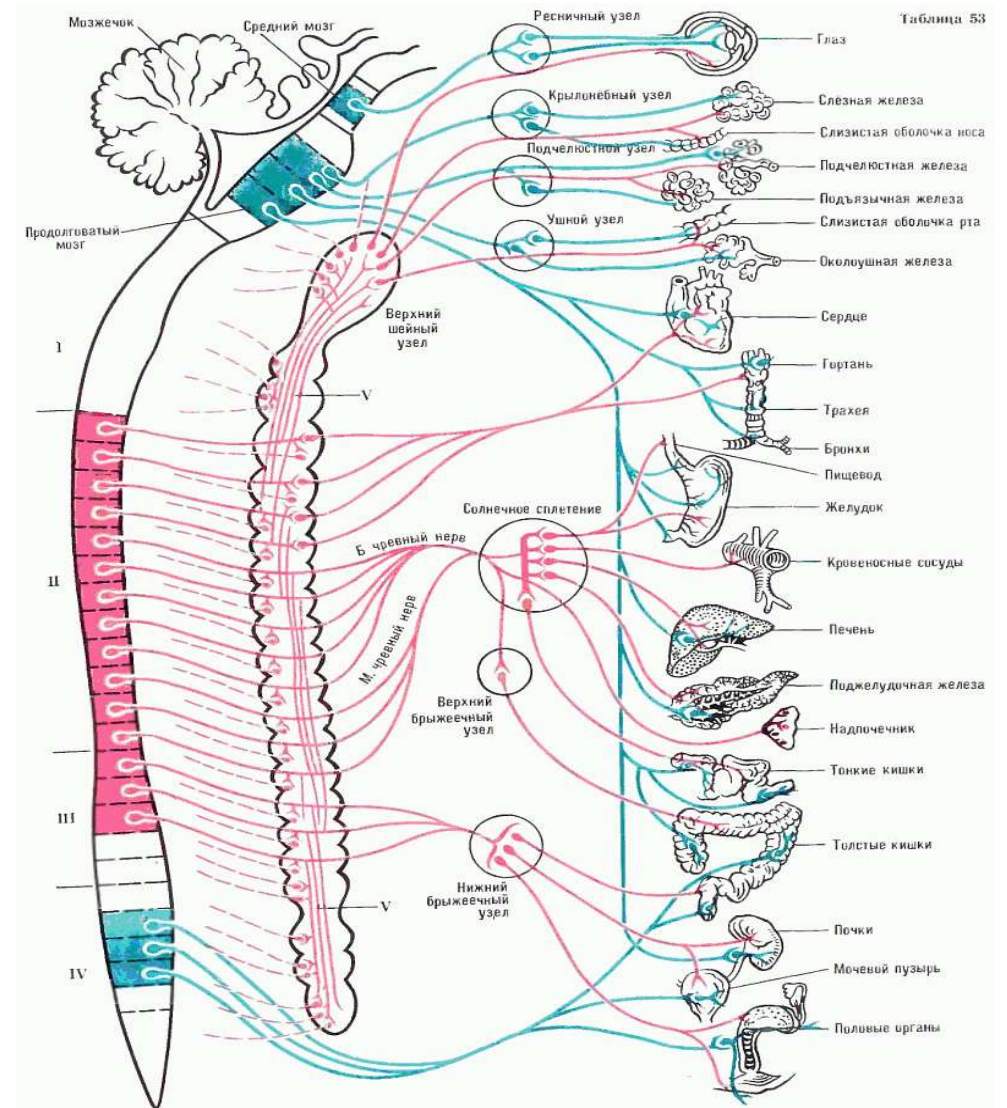
• Parasimpaticul sacral:

- centrul vegetativ (focarul) sacral.

➤ Portiunea periferică

• Ganglionii vegetativi parasimpatici:

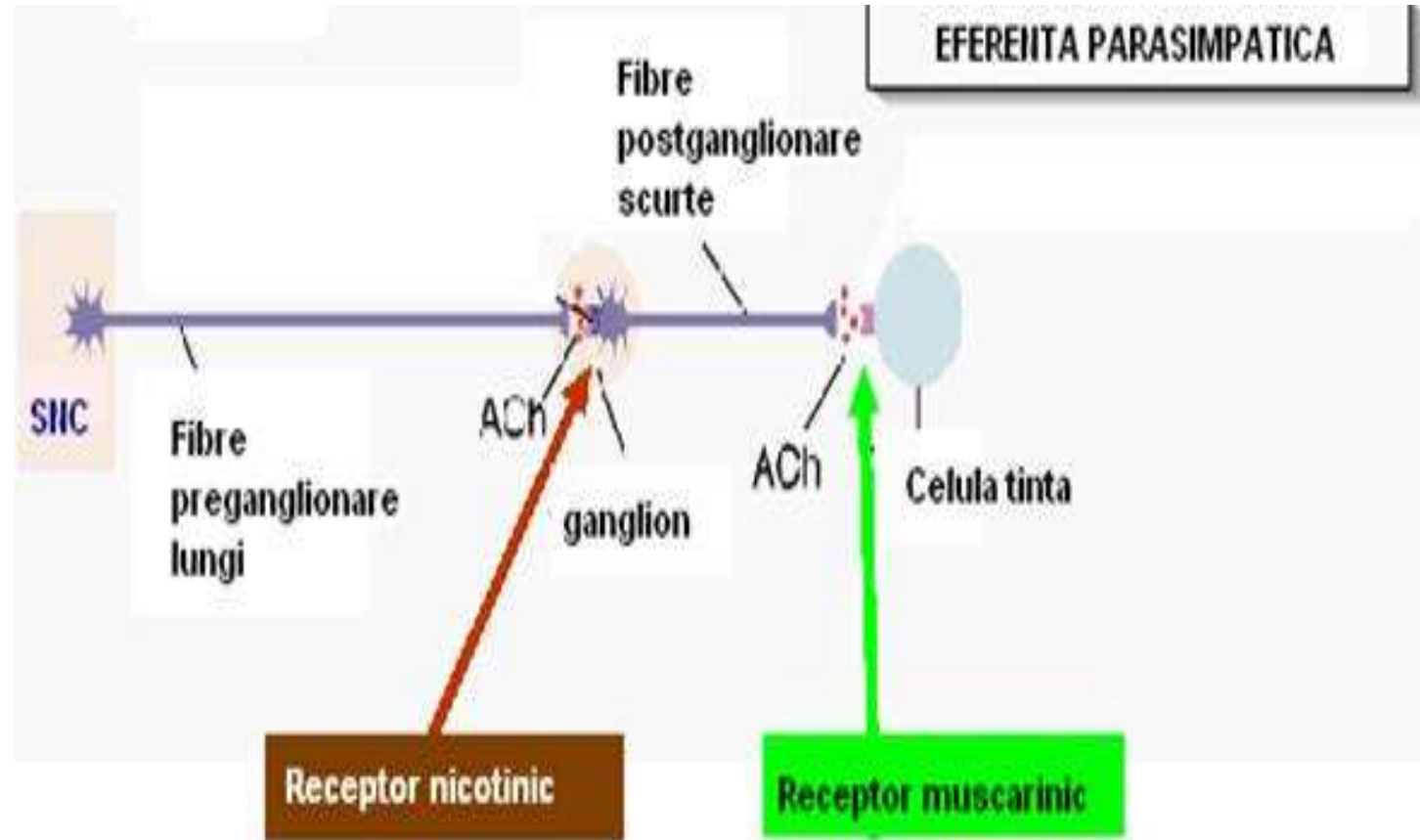
- ganglionii terminali (la nivelul viscerelor).
- ganglionii vegetativi ai capului:
  - ganglionul ciliar;
  - ganglionul otic;
  - ganglionul submandibular;
  - ganglionul pterigopalatin.

Anatomia funcțională a SNVP

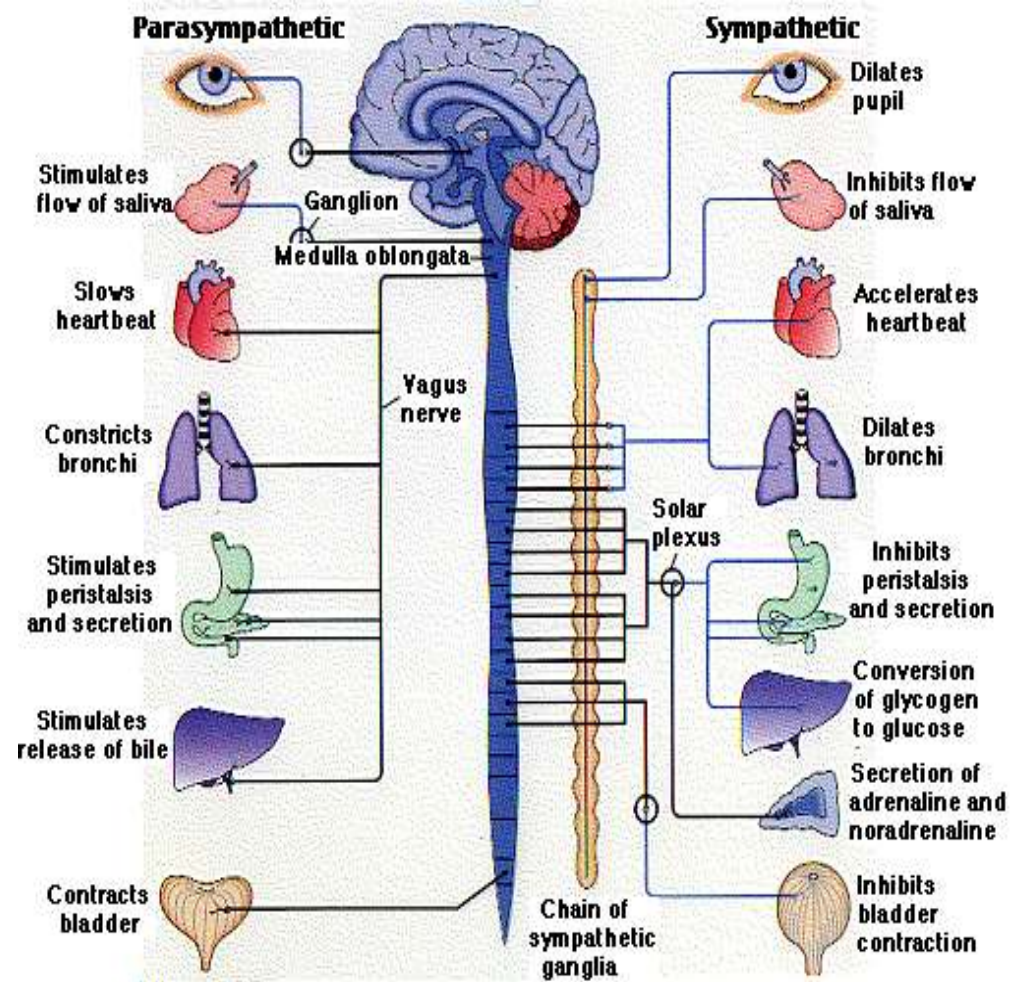
- **Portiunea periferică**

- **Fibrele preganglionare, mielinice:**
  - sunt lungi, deoarece ganglionii parasimpatici sunt foarte aproape sau în interiorul organului efector;
- **Fibrele postganglionare, amielinice**
  - sunt scurte și la nivelul organului efector eliberează *acetilcolina*.

Sistemul nervos vegetativ parasimpatic

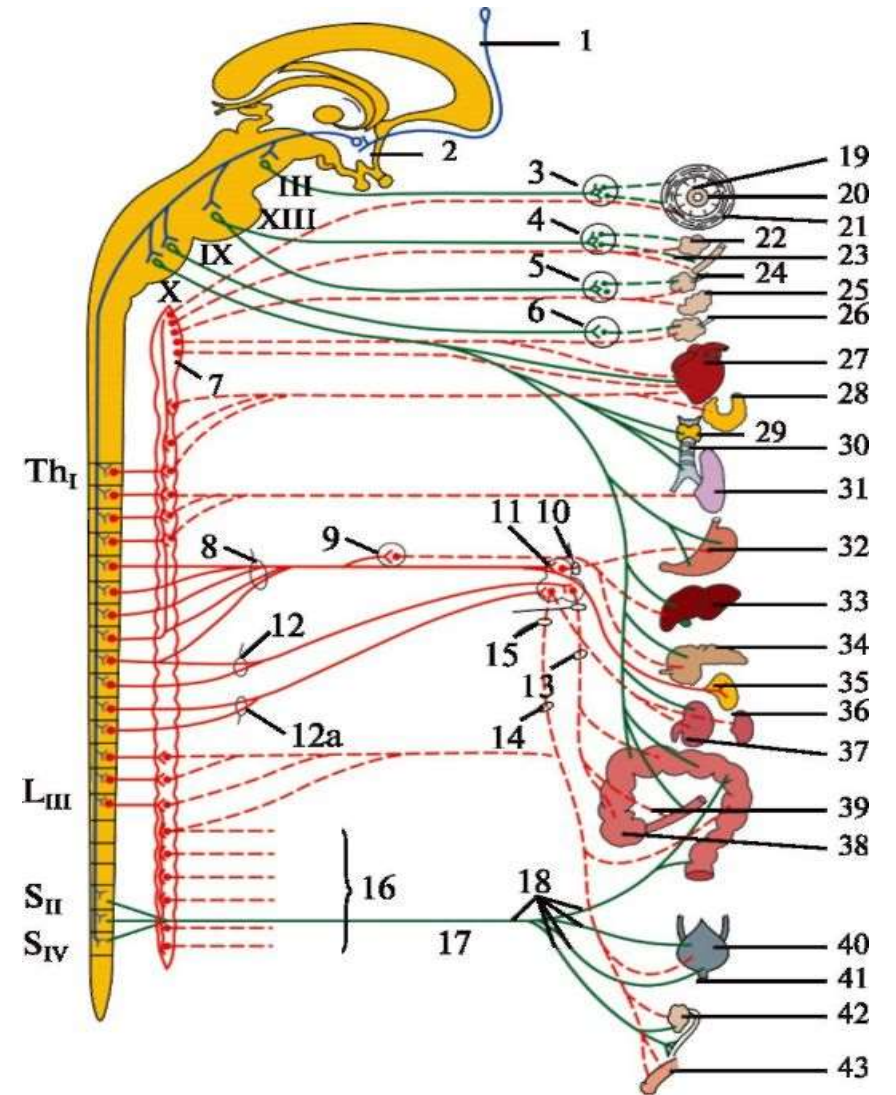
- Facilitează procesele de asimilare și recuperare;
- Activează mecanismele de conservare și regenerare a energiei în repaus;
- Fiziologic domină peste tonusul simpatic;

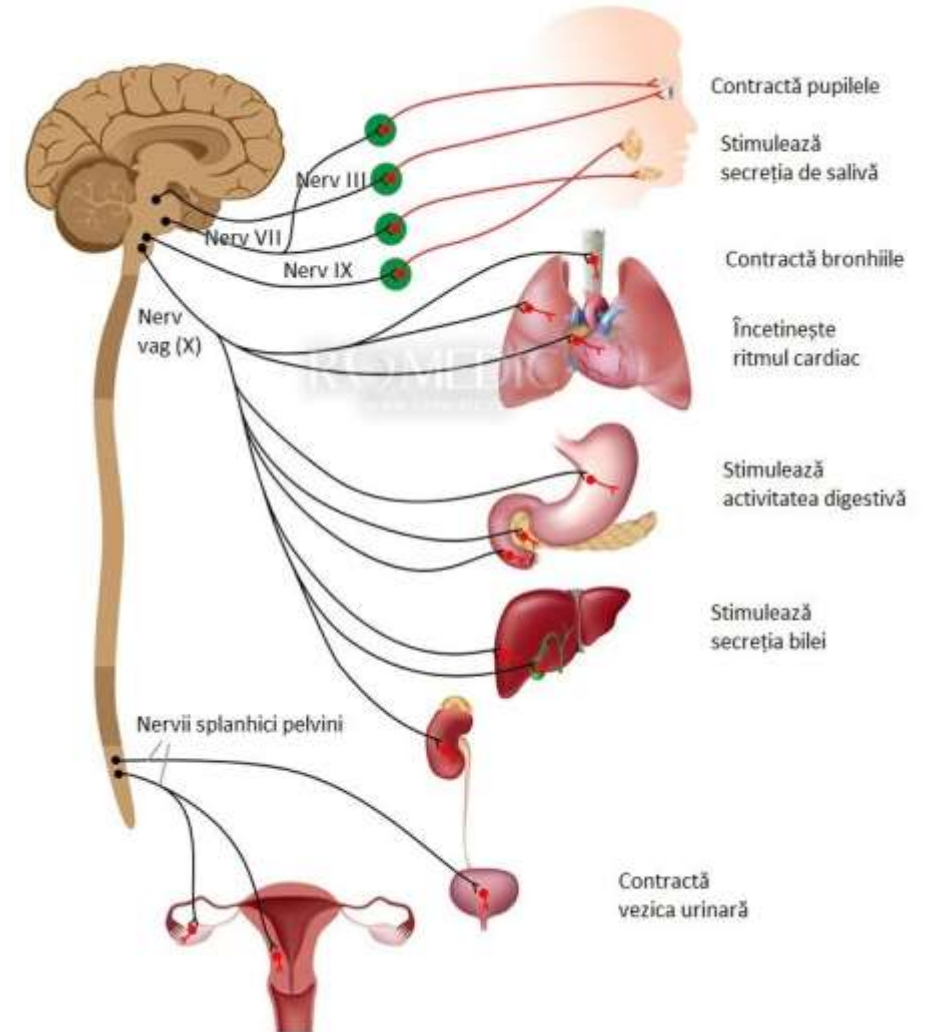
Sistemul nervos vegetativ parasimpatic

- **Controlează procese de tip:**
    - salivație ,secreție lacrimală;
    - urinare, digestie, defecație.
  - **Contribuie în trei procese de scădere:**
    - frecvență cardiacă;
    - diametrul căilor aeriene;
    - diametrul pupilar.
- ❖ **Teamă Paradoxală** în situații fără scăpare/disperare:
- activarea masivă a componentei parasimpatice;
  - pierderea controlului sfincterian (micțiune/defecație involuntară).

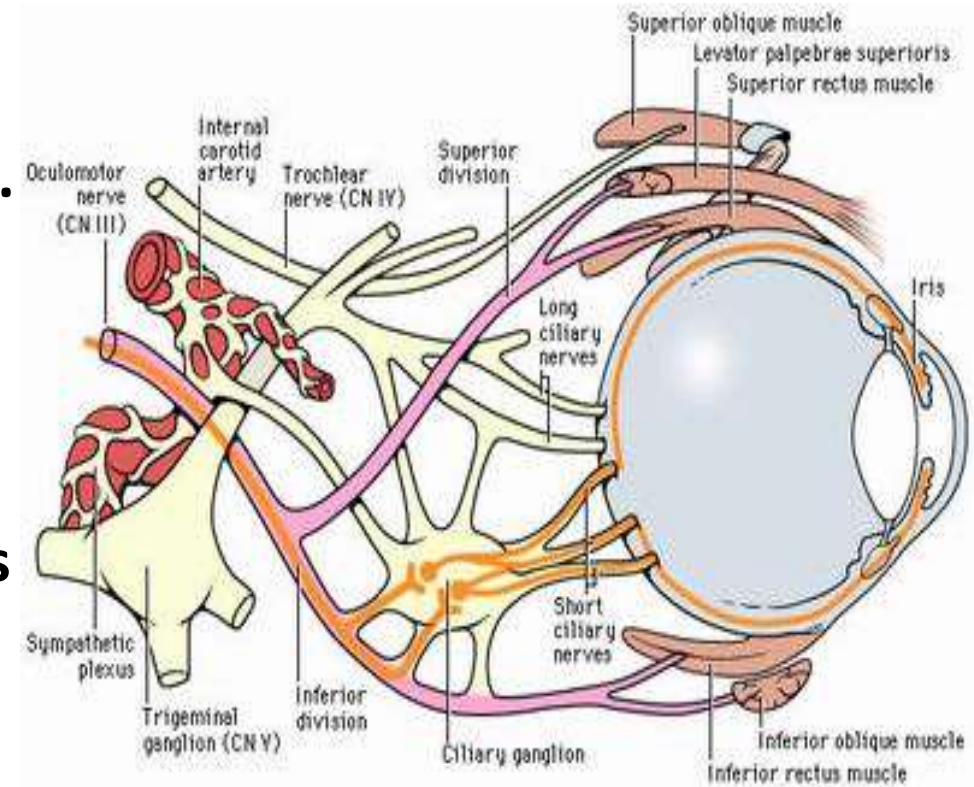
Sistemul nervos vegetativ parasimpatic

- **Parasimpaticul anexat nervilor III, VII, IX** este destinat capului și gâtului.
- **Parasimpaticul anexat nervului X** se distribuie gâtului, toracelui și abdomenului.
- **Parasimpaticul sacral** este distribuit în exclusivitate pelvisului.

Parasimpaticul cranian

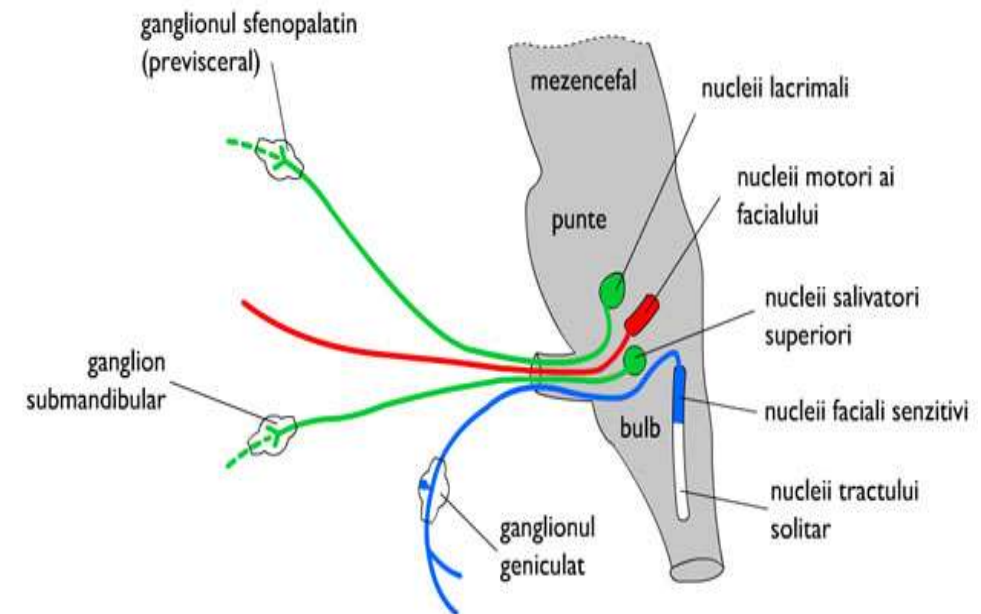
- **Nucleii vegetativi parasimpatici**
de la care pleacă fibre ce se atașează n.c. III, VII, IX, X.
- Nervii sunt alcatuiți din fibre somatice și vegetative.
- **Nucleul accesoriu**
- de la neuronii acestui nucleu pleacă fibre preganglionare ce vor sinapsa cu celulele nervoase din **ganglionul ciliar**, iar de aici, impulsul este transmis prin fibrele postganglionare, la muschii intrinseci ai globului ocular.

Parasimpaticul cranian

- **Nucleul lacrimal** - de la el pleacă fibre parasimpatice secretoare și vasodilatatoare, ce merg pe calea nervului VII la glandele mucoasei nazale, bucale și faringiene.
- **Nucleul salivator superior** - fibrele preganglionare pe calea nervului intermediar Wrisberg (VII bis) și ajung la ganglionul submandibular, de unde pleacă fibrele postganglionare către glandele submandibulare și sublinguale.

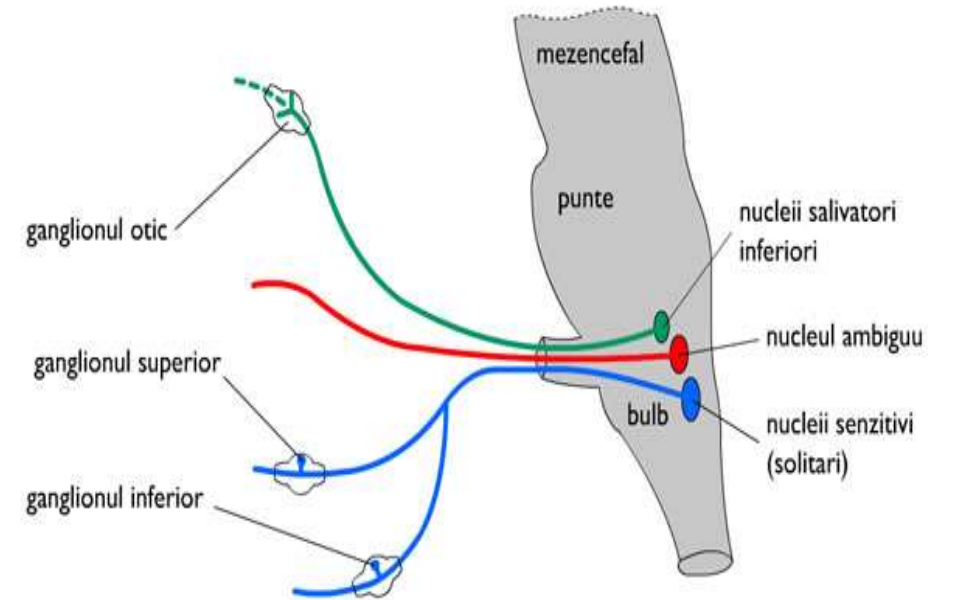
Nervul cranian VII - origini

Parasimpaticul cranian

- **Nucleul salivator inferior** - fibrele parasimpatice preganglionare merg pe calea glosofaringianului (IX) și ajung la ganglionul otic de unde pleacă fibrele postganglionare către glanda parotidă.

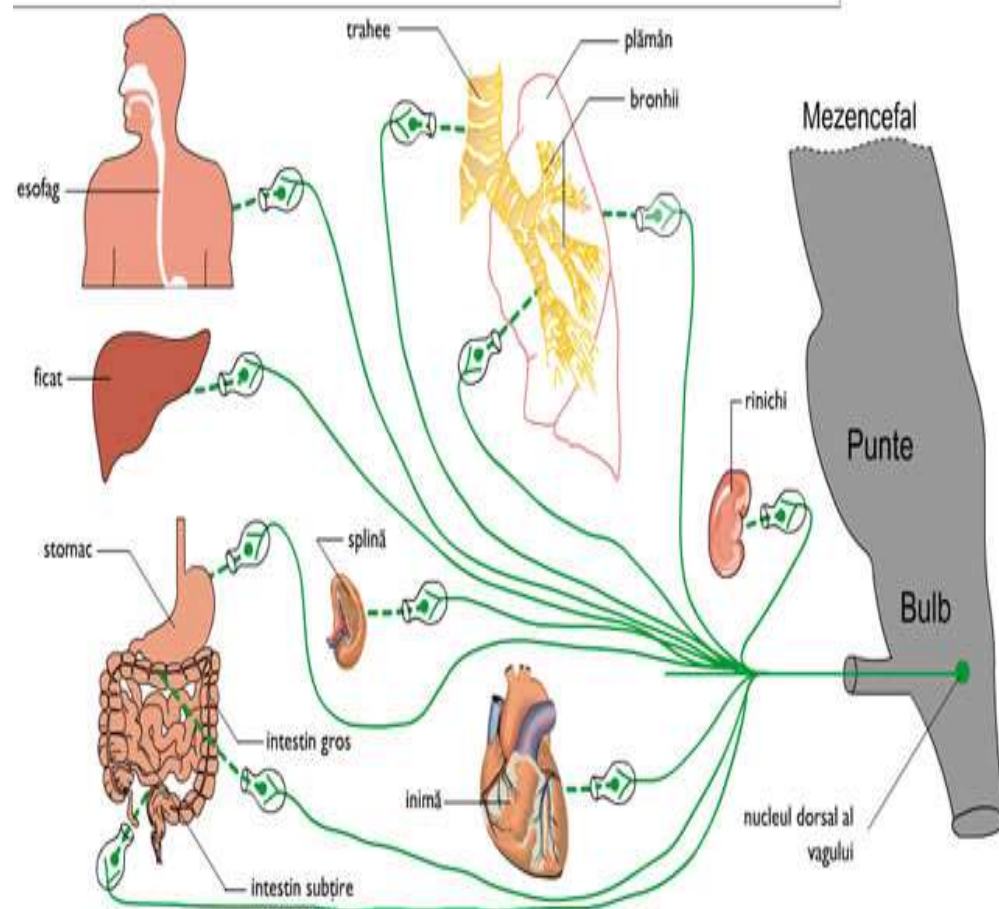
Nervul cranian IX - origini

Parasimpaticul cranian

- **Nucleul dorsal al vagului** - de la el pleacă fibrele preganglionare direct la viscere: inimă, bronhii, plămâni, esofag, stomac, ficat, pancreas, intestinul subtire, colonul ascendent și transvers, splină, rinichi, glandele suprarenale.
- ❖ **Nervul vag** (pneumogastric), după ce lansează nervul laringian recurent, ramâne numai cu fibre vegetative.

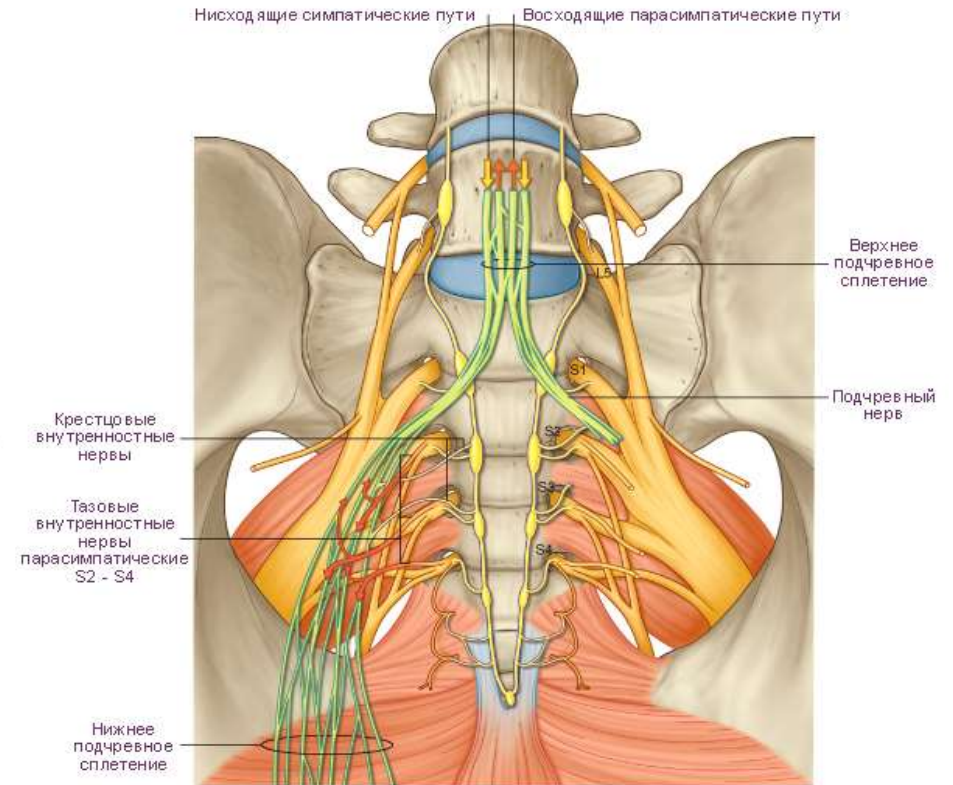
Nervul vag - componenta vegetativă

Parasimpaticul sacral

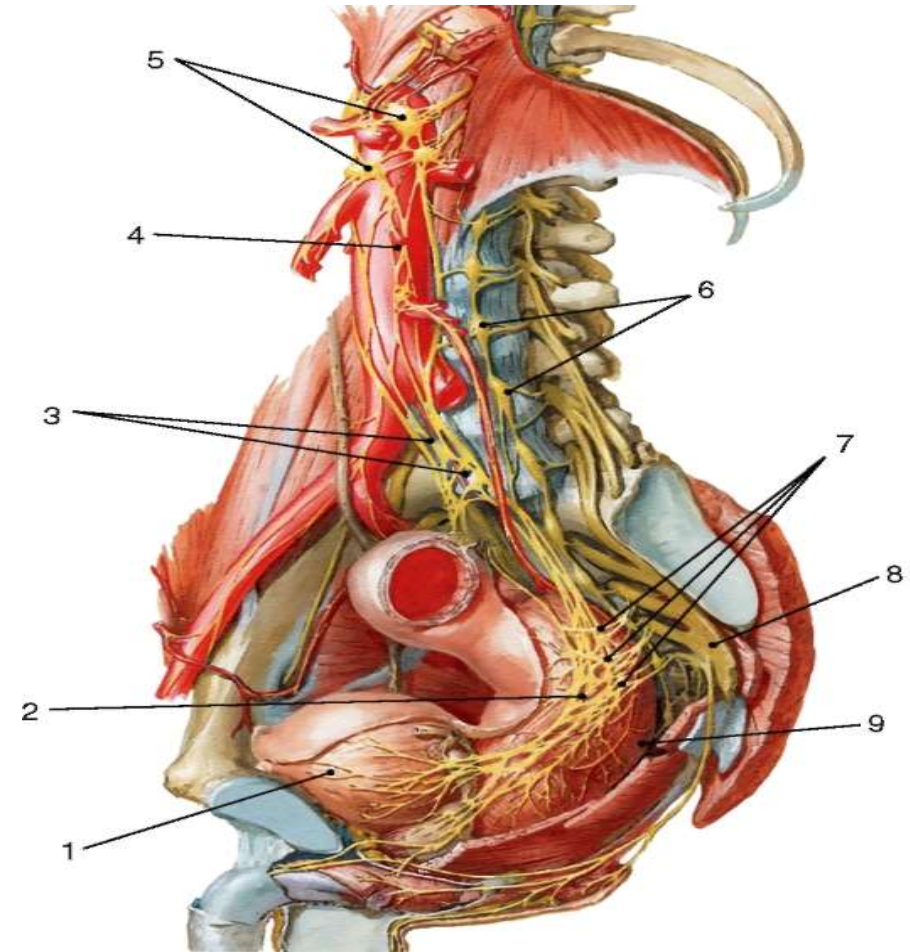
➤ Centrul vegetativ (focarul) sacral:

- **Fibrele parasimpatice preganglionare** părăsesc măduva spinării împreună cu nervii sacrali II, III, IV.
- După ieșirea nervilor din canalul rahidian, fibrele parasimpatice preganglionare se grupează și dau naștere nervilor pelvieni (drept și stâng).
- Nervii menționați intră în componența plexului hipogastric.

Plexul hipogastric

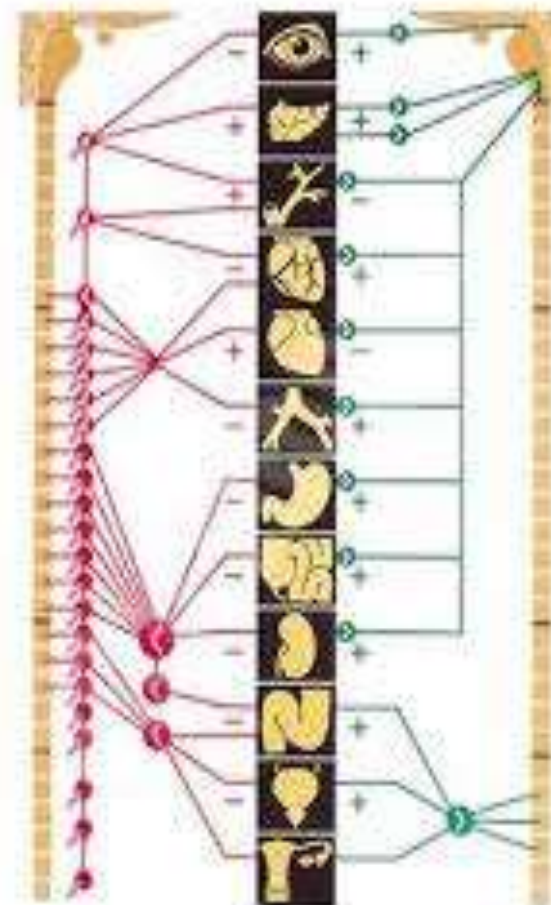
- O rețea de fibre simpatice și parasimpatice în ochiurile cărora se află neuronii multipolari.
- Fibrele preganglionare pătrund în acest plex însă numai o mică parte sinapsează cu neuronii de aici.
- Restul fibrelor străbat plexul hipogastric și vor sinapsa în ganglionii intramurali, din pereții organelor micului bazin.

Particularitățile inervației viscerelor

- Majoritatea viscerelor sunt prevăzute cu inervație dublă: simpatică și parasimpatică,
  - Într-așa mod cele două sisteme pot acționa:
    - ✓ antagonist
de exemplu, reglarea diametrului pupilar.
    - ✓ complementar
de exemplu, reglarea secreției salivare.
    - ✓ cooperant
de exemplu, în micțiune.

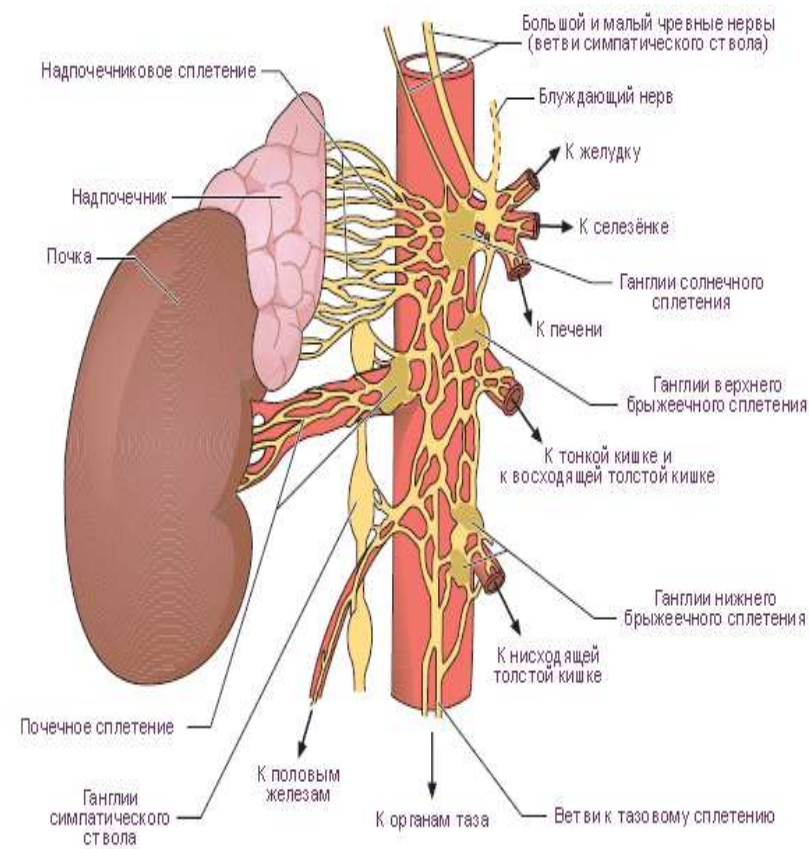

Particularitățile inervației viscerelor

➤ Nu sunt prevăzute cu inervație parasimpatică

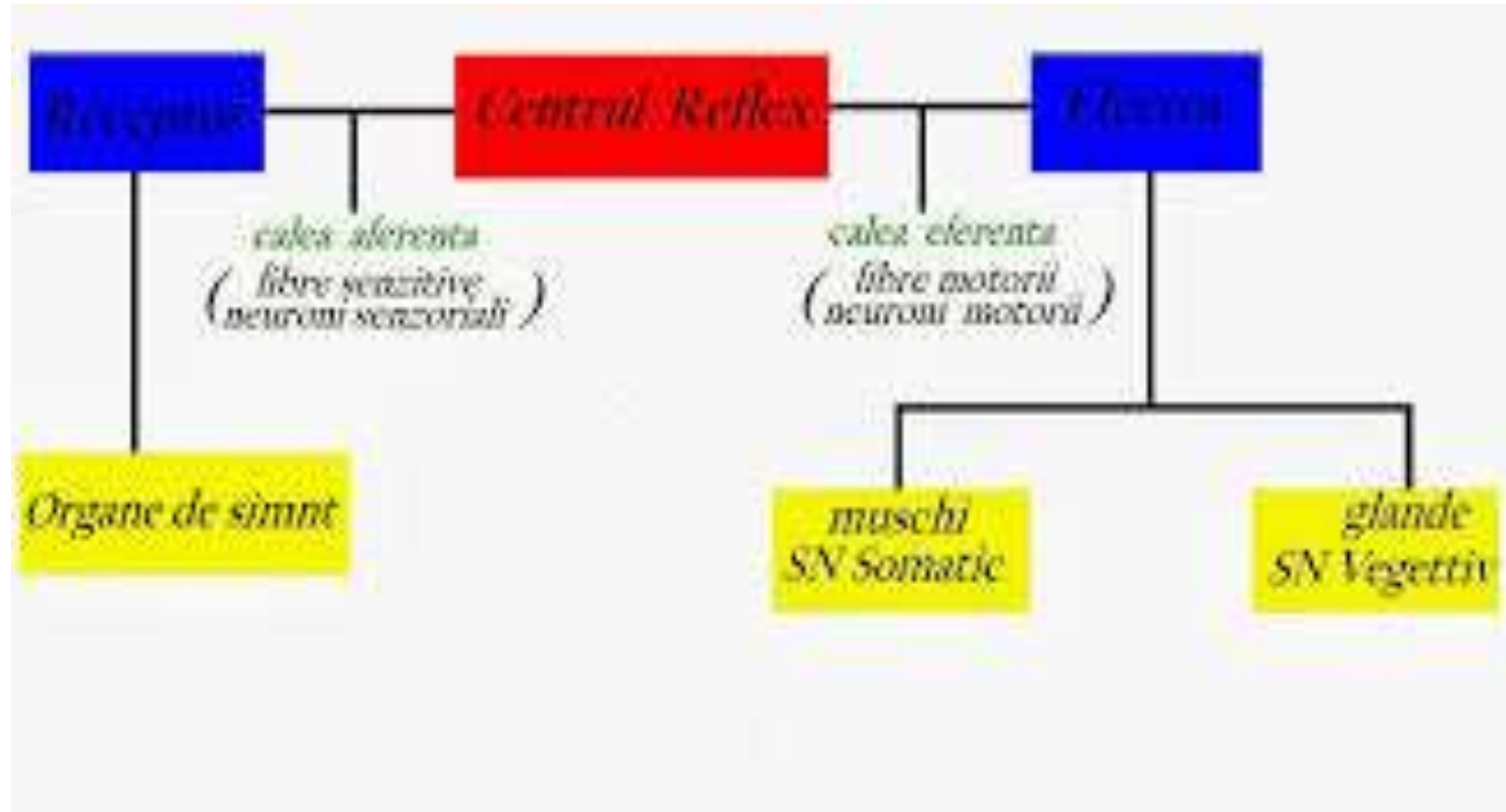
- medulosuprarenalele;
- glandele sudoripare;
- mușchii erectori ai firelor de par;
- majoritatea vaselor sangvine.

❖ În acest caz, reglarea activității organelor menționate se face prin creșterea sau scăderea ratei de stimulare simpatică.

Arcul reflex vegetativ

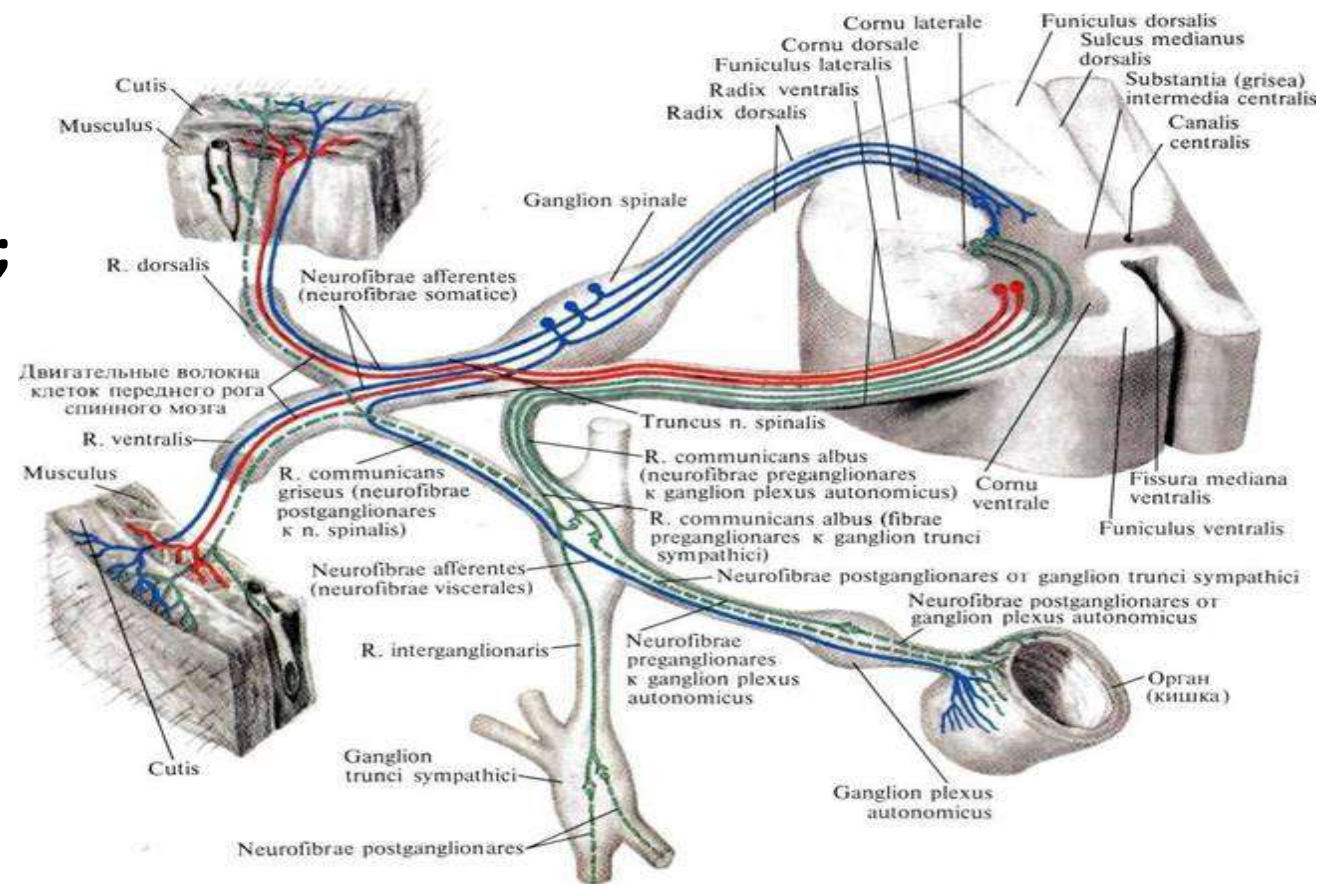
- SNV funcționează, prin mecanisme complexe, având la bază actul și arcul reflex vegetativ.

Arcul reflex vegetativ

➤ Interoceptorii (receptorii viscerali)

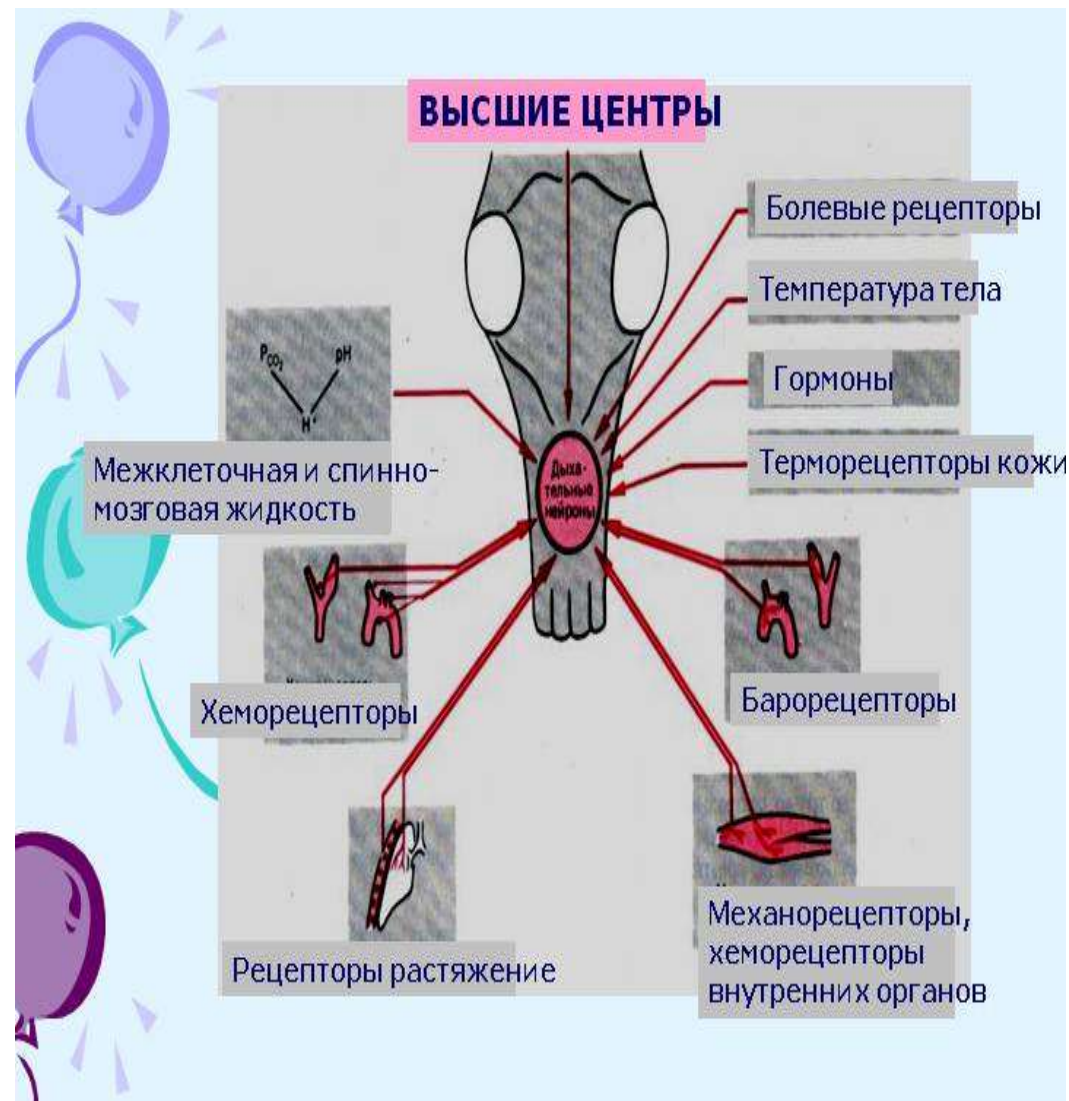
- Situați la nivelul derivatelor endodermale;
- Terminații nervoase vegetative ce recepționează:
  - sensibilitatea viscerelor și vaselor;
  - modificări ale mediului intern.

Arcul reflex vegetativ

➤ Rereceptorii viscerali:

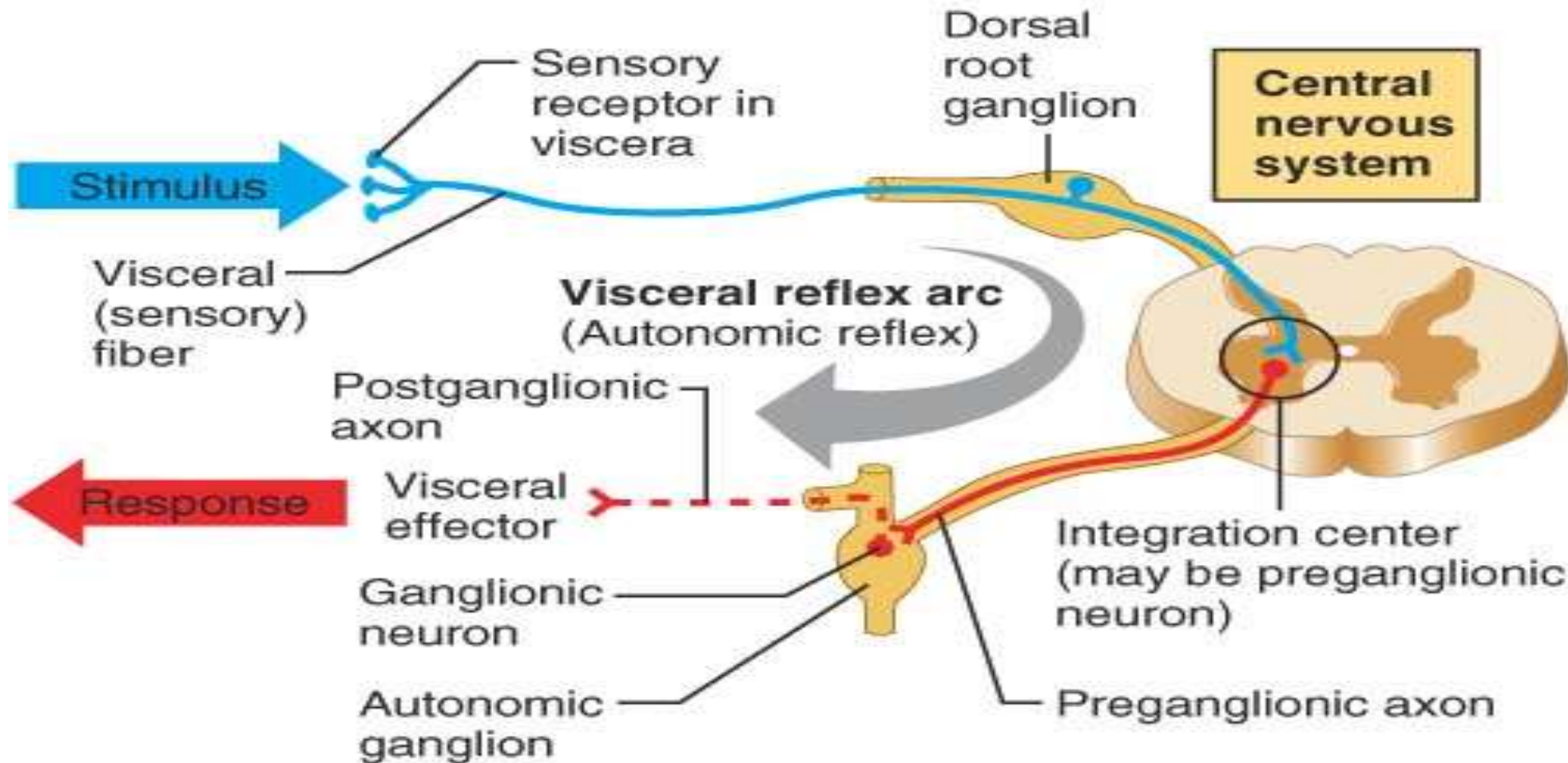
- algoreceptori
  - durerea viscerelor;
- baroreceptori
  - modificări ale presiunii sângelui;
- chemoreceptori
  - componența chimică a mediului intern;
- termoreceptori
  - temperatura mediului intern;
- osmoreceptori
  - presiunea osmotică.

Arcul reflex vegetativ

➤ Calea aferentă vegetativă

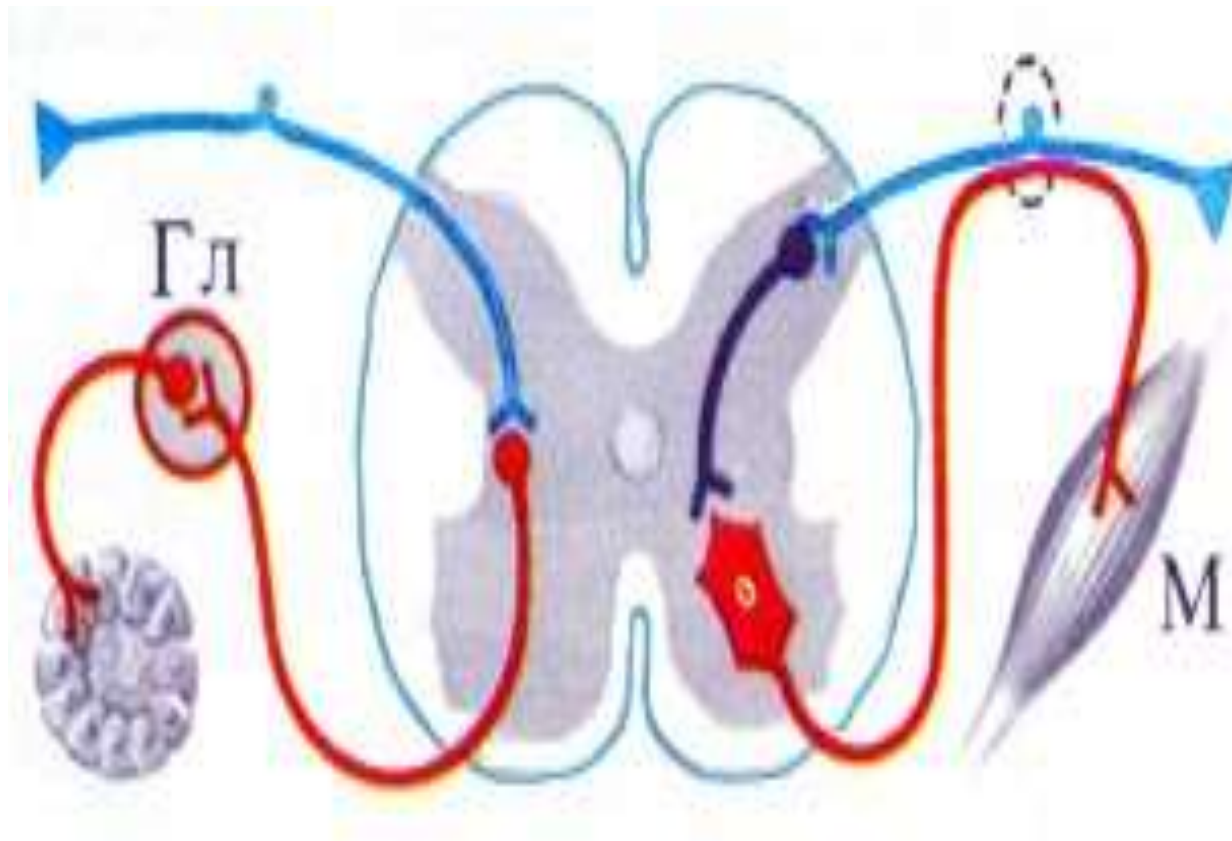
- Este constituită din neuronii pseudounipolari viscerosenzitivi.

Arcul reflex vegetativ

➤ Centrii nervoși vegetativi

- primesc informații prin căile aferente din teritoriile viscerale inervate;
- comenzi de la centrii vegetativi superiori de coordonare, hipotalamici sau corticali, care le modulează activitatea.

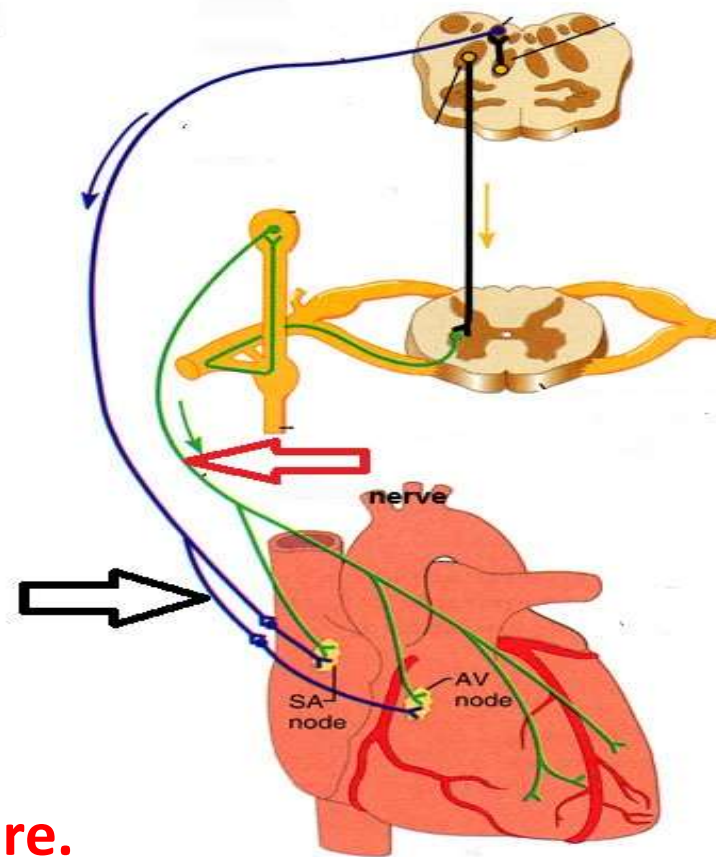
Arcul reflex vegetativ

➤ Calea eferentă vegetativă

- Este reprezentată de doi neuroni:
  - corpul primului neuron eferent (sau al doilea după număr-intercalar) este localizat în nucleii vegetativi;
  - corpul neuronului doi eferent (sau al treilea după număr-efector) este localizat în afara SNC, în unul din ganglionii vegetativi.

❖ Firele primului neuron eferent sunt preganglionare.

❖ Fibrele neuronului doi eferent - postganglionare.

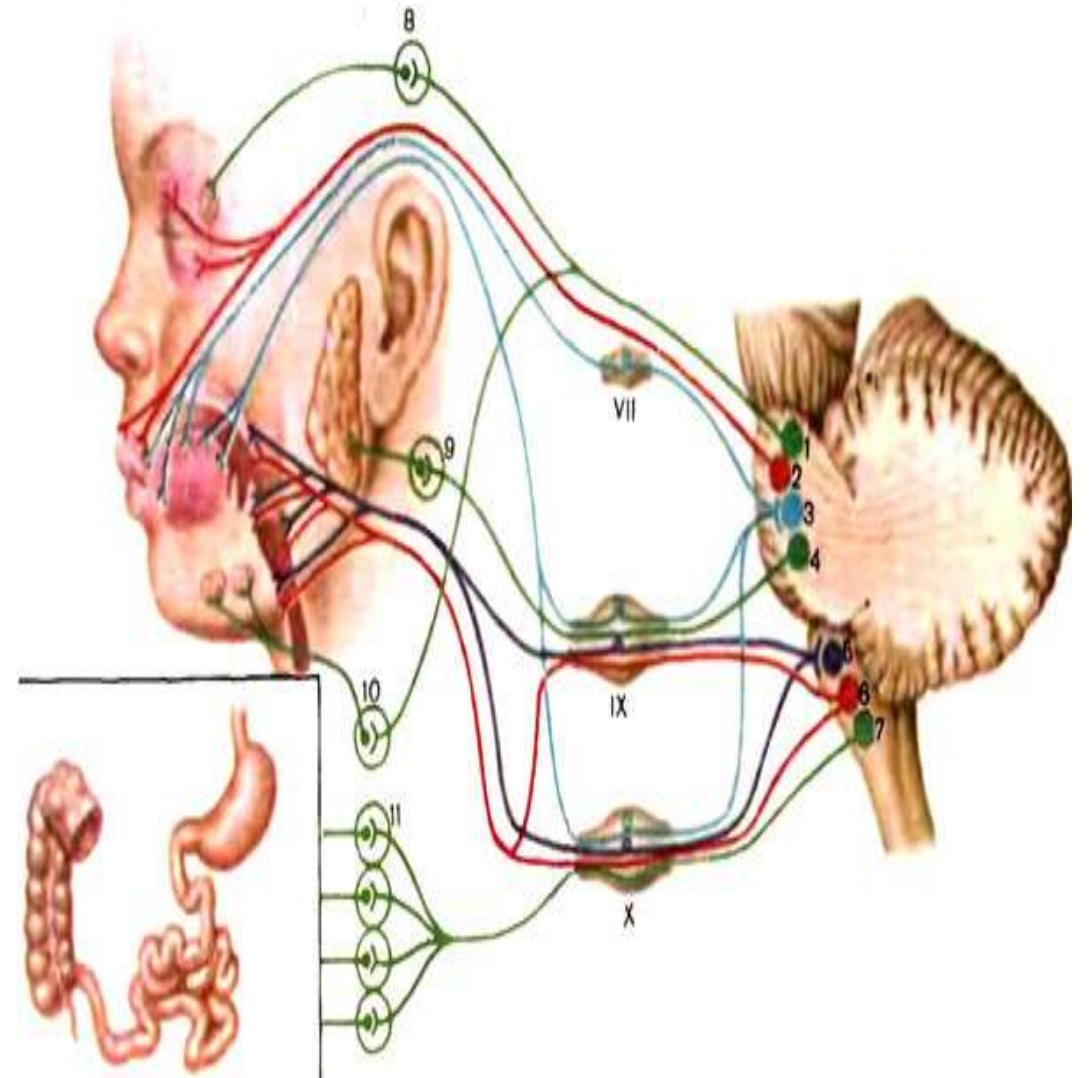

Arcul reflex vegetativ

➤ Efectorii vegetativi

- musculatura netedă de la nivelul organelor interne și ale vaselor de sânge;
  - mușchiul cardiac;
  - glandele endocrine și exocrine.
- ❖ Sistemul vegetativ nu inițiază o activitate ci modifică/reglează o activitate care este în curs.

Comparație SNV - SNS

- Centrele se reprezintă sub formă de focare.
- Fibrele nervoase vegetative sunt fine și se întrerup la nivelul ganglionilor.
- Viteza de propagare a excitațiilor este lentă.
- Neuronul efector în arcul reflex vegetativ se află în afara SNC (în ganglionul vegetativ).
- Plexurile nervoase vegetative se formează numai în jurul vaselor sangvine și limfatice.
- Focarele se reprezintă segmentar.
- Fibrele nervoase sunt groase și neîntrerupte.
- Viteza de propagare a excitațiilor este iute.
- Neuronul efector se află în centre, adică în creier și măduva spinării.

MULTUMESC PENTRU ATENȚIE !